

PIARISTA DIÁK

Tisztújító közgyűlés összehívása

Kedves Barátaim! Öregdiáktársaim!

A Magyar Piarista Diákszövetség Választmányának döntése alapján Szövetségünk ez évi rendes – egyben tisztújító – közgyűlését 2012. április 14. szombat délelőtt 9 órára összehívom. Helyszíne a Duna-parti piarista kápolna (Budapest, V. Pesti Barnabás u. 1.).

Az idei évben megváltozott törvényi előírásoknak megfelelően, a fenti időpontban megállapított esetleges határozatképtelenség esetén a közgyűlést egy későbbi időpontban, azonos napirendi pontokkal fogom összehívni. Erről mindenki a honlapról, illetve a Hírlevél útján fog tájékoztatást kapni. Ez a megismételt közgyűlés már a megjelentek számától függetlenül határozatképesnek minősül.

A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE:

1. Megnyitó, üdvözlés, a levezető elnök megválasztása.
2. A napirend elfogadása.
3. Kitüntetések átadása.
4. Az írásbeli beszámolók szóbeli kiegészítése, vita és szavazás az elfogadásukról.
 - a) elnöki beszámoló

b) főtitkári beszámoló

c) választmányi elnöki beszámoló

5. A pénzügyi beszámoló, a közhasznúsági jelentés és a Felügyelő Bizottság jelentésének ismertetése, vita és határozathozatal.

6. A jelenlegi Elnök, az Elnökség és a Választmány lemondása.

7. A Jelölőbizottság javaslatának ismertetése az elnökjelöltek, a Felügyelő Bizottság elnökének személyére és a választmányba jelöltekre; helyszíni javaslatok megtétele, határozathozatal a jelölőlista véglegesítéséről.

8. Az elnökjelöltek rövid bemutatkozása.

9. A szavazatszedő bizottság megválasztása.

10. Titkos szavazás az Elnök, az FB elnök és a választmány tagjainak személyére.

11. Szavazatszámolás.

12. A szavazás eredményének ismertetése.

13. Az új Elnök köszöntője és zárszava.

Budapest, 2012. március 5.

Várgedő Tamás, a Választmány elnöke

(Lásd keretes tájékoztatónkat a 20. oldalon.)

A 2011. évi MPDSZ Közgyűlés óta eltelt időszakról

OBERFRANK FERENC ELNÖKI BESZÁMOLÓJA A DIÁKSZÖVETSÉG 2011-ES ÉVÉRŐL

2011. április 9. szombat, a Magyar Piarista Diákszövetség évi rendes közgyűlése óta az elnökség felelősségi körébe tartozóan az alábbi eseményekről és tevékenységekről számolok be a Tisztelt Tagságnak.

- *Az év eseménye a Diákszövetség számára*

Az idei év legfontosabb eseménye az MPDSZ számára a veszprémi piarista iskola megindulásának

300. évfordulója volt. Varga Miklós vezetésével, Borián Tibor Sch.P. és az egész veszprémi öregdiákság támogatásával sikerült olyan nagyszerű záróeseménybe torkolló rendezvénysorozattal, érseki szentmisével, új emléktáblával, kiadványokkal, iskolai ünneppel, helyi és országos személyiségek és intézmények mozgósításával megemlékezni erről, ami fel-emelő és megindító volt a legfiatalabbak és a legidősebbek számára egyaránt. Az MPDSZ részéről a záróünnepségen részt vett, beszédet mondott, közre-

működött Borián Tibor, Varga Miklós és Oberfrank Ferenc. Ez sokak munkája volt, de Varga Miklós nélkül mindez nem valósulhatott volna meg ilyen teljesen és sikeresen. Miklóst ezért a Diákszövetség lehető legmagasabb elismerésének és hálájának kifejezése illeti meg. Közélegnek az újabb jubileumok: legközelebb Vác és Kecskemét ünnepel tricentenáriumot!

- *A diákszövetségi élet és kapcsolattartás támogatása*

A fiatal piarista szerzetestanár nemzedékkel való kapcsolataink erősödésének örvendetes megnyilvánulása, hogy 2011. április 7-8-9-én, csütörtökön, pénteken és szombaton a Magyar Piarista Diákszövetség tagjai és a Budapesti Piarista Gimnázium szülői közössége részére Zsódi Viktor tanár úr tartotta meg a hagyományos nagybőjti lelkigyakorlatot, utoljára a Mikszáth Kálmán téri Piarista Kápolnában.

Labancz Zsolt tartományfőnök megválasztása után rövidesen személyesen is találkozott a Diákszövetség két választott vezetőjével. Az új rendi vezető megerősítette: a meglévő jó kapcsolat folytatását kéri és ígéri. Ehhez a budapesti új épületben minden szükséges feltételt biztosítani fognak, lehetőleg a jövő év elejéig. A rendi vezetés Urbán József világi kapcsolatokért felelős asszisztens és Borián Tibor útján továbbra is kiemelt kapcsolatot szeretne tartani az MPDSZ-szel.

Hosszú várakozás után a budapesti iskola és a piarista közösség visszakapta régi otthonát, és a nyár elején beköltözött a Duna-partján álló felújított épületbe. A költözésben MPDSZ tagok is segítettek. A gimnázium 2011/2012-es tanéve már a megújult épületegyüttesben kezdődhetett meg.

Labancz Zsolt tartományfőnök a Diákszövetségnek is megküldött levélben hívott meg minden öregdiákot, különösképpen azokat, akik még ebben az épületben tanultak, az ünnepi Veni Sancte szentmisére, szeptember 2-án 10 órára. A szentmise keretében felszentelték a felújított kápolnánkat, majd ünnepélyes keretek között sor került az épület megáldására. A szentmisén megjelent Orbán Viktor miniszterelnök, aki beszéddel is köszöntötte a piaristákat. Az építkezések miatt felfüggesztett Pilinszky Esték rendezvénysorozatát az új helyen folytatni kívánjuk. Ugyanakkor a „Strommer”-ek szervezésében az új iskolában is aktívan működik a filmklub.

Horváth Péter testnevelő tanár, kosárlabda edző kezdeményezte annak a hagyománynak a felélesztését, hogy a Piarista Öregdiákok kosárlabda sportágban részt vesznek a Budapesti Kosárlabda Bajnokságban. Az öregdiákokból megalakult csapat edzéseit és hazai mérkőzéseit az új iskolai tornateremben tartja. Strommer Pál főtitkár részt vett a nagy hagyományú és sikerű kecskeméti Piarista Vacsorán.

Oberfrank Ferenc elnök részt vett a Váci Tagozat közgyűlésén, ahol a tagozat jövőjét érintő nagyon fontos kérdésekre keresték és találták meg a választ. A Deák Zoltán vezetésével nagyszerűen működő, elsősorban piarista öregcserkész-társakra épülő közösséget folyamatosan meg kell erősíteni az újraindult

iskolában végzett öregdiákokkal, akiknek egyre több feladatot kell átvállalniuk. Balázs Sándor vezetésével számítani lehet a fiatalabbakra, és az átmenet a színvonalas működés megtartásával, zökkenőmentesen megvalósítható. Igen szívélyes és támogató a váci piarista iskola igazgatójának hozzáállása is, aki maga is végig részt vett a közgyűlésen.

Csapody Géza (aki ezt rendszeresen megteszi) és Oberfrank Ferenc meglátogatták Fehér János örökös főtitkárunkat, aki nagy érdeklődéssel hallgatta meg a híreinket, és szeretettel üdvözli az MPDSZ minden aktív tagját. Az elnök készül Osváth József máriaremetei meglátogatására is. A hagyomány szerint megszerveztük az egykori tanárainkért mondott szentmisét.

2011. december 9-én 14 órakor az Antall József Baráti Társasággal együtt tartottuk Antall József sírjának megkoszorúzását, 2011. december 11-én, vasárnap pedig az új kápolnában Urbán József tartományfőnök helyettes mondta a szentmisét elhunyt diák-társainkért és Antall Józseféért. Ezt követően megkoszorúztuk Antall József és a Hősök emléktábláját is. Megtisztelt bennünket jelenlétével Antall Józsefné és Szűcs Ervinné is. Megtartottuk a budapesti diákszövetségi karácsonyi és évzáró találkozót is.

- *A Piarista Diákszövetség képviselete és a piarista szellemiség megjelenítése külső fórumokon*

Borián Tibor és Strommer Pál személyes részvételével idén is közreműködésünkkel és támogatásunkkal valósult meg a Kézfogás, a szerzetesi-egyházi iskolákban végzett diákok és a keresztény értékrend mellett elkötelezett pedagógusok hagyományos találkozója Tihanyban. Kiderült, hogy a piaristák (öregdiákok, tanárok) vesznek részt a legnagyobb arányban ezen a kicsit kifáradónak mutató, de értékes és megőrzendő, ezért megújítandó rendezvényen.

Strommer Pál révén továbbra is képviseltetjük magunkat, és szervezőként is közreműködünk a keresztény társadalmi szervezetek közéleti fórumaként működő, Harrach Péter által kezdeményezett együttműködésben. Novemberben a család társadalmi szerepével foglalkozó sikeres konferenciát bonyolították le, és kiadták az erkölcs témájú korábbi konferencia előadásait, köztük Oberfrank Ferenc előadását is. Strommer Pál és Oberfrank Ferenc részvételével továbbra is működik a szakértői munkacsoport az erkölcsstan oktatás bevezetésének elősegítésére. A szervezőmunkát és a működéshez szükséges feltételek biztosítását is ők végzik. Idén tavasszal harmadszor is megvalósult a két „Piarista Bor” kiválasztását szolgáló borbírálat. A zsűrinek Oberfrank Ferenc is tagja volt.

2011. október 27-én, csütörtökön a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Informatika Történeti Fóruma, a Piarista Gimnázium és a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum konferenciával és kiállítással emlékezett meg a hazai számítástechnika történetének egy fontos műhelyéről, a Piarista Gimnáziumról és kiemelkedő tanáráról, Kovács Mihály-

ról a Budapesti Piarista Gimnázium (Pesti Barnabás u.) Fizika tantermében. Az egyik megnyitót Oberfrank Ferenc, a Diákszövetség elnöke mondta el.

• *Szervezési és működési feladatok*

A Diákszövetség irodájában (Budapest V. Pesti Barnabás u. 1. I. emelet) továbbra is várja munkatársunk, Csepely Péter a piarista öregdiákokat hétfőként 13:00 és 17:00 óra között.

A budapesti iskola költözése a Diákszövetséget is költözésre készítette. Ez nagy terhet rótt az irodánkat működtető tagjainkra, akiknek ezt ehelyütt is el kell ismerni, és helytállásukat meg kell köszönni. Az elnökség a közgyűlés óta előírászerűen működött. A választmány elnöke akadályoztatása miatt, a hagyományostól eltérően (de szabályaink keretei között maradvá) a közgyűlés óta most ül össze először. Az ülést a választmány elnöke az elnökséggel harmonikusan együttműködve készítette elő. A munkában ifjúsági alelnökként vesz részt Balázs Sándor. A hivatali munkát Strommer Pál és Pataki Ervin vezetésével, Csepely Péter közreműködésével végezzük. Sokakat köszönet illet a hétfői diákszövetségi napok biztosításáért és a hivatali feladatok egy részének elvégzéséért.

A Közgyűlés megerősítette, hogy kommunikációnk még jobban kell szolgálja vallott értékeink képviselését és a törekvéseinket. Borián Tibor Sch.P. elnökségi tag, rendi összekötő felügyelete alatt továbbra is megjelenik a Piarista Diák. A Mikecz Tamás piarista öregdiák által készített Hírlevelünk összességében nagyon pozitív visszhangot kelt. Sikere új helyzetet teremtett, egyre többen szeretnének itt

publikálni. Esetenként azonban méltatlankodó észrevételek is érkeznek. Az elnökség feladata a piarista közösség belső összetartása iránti felelősség és a piarista sajtószabadság helyes egyensúlyának biztosítása a diákszövetségi megnyilvánulások során. Az elnökség felfogása az, hogy a közösség tájékoztatása és mozgósítása a részvételre a diákszövetségi életben elsősorban szolgálat és nem pusztán intézményesült lehetőség az önkifejezésre és önmegvalósításra. A szerkesztőségnek ezt a számára biztosított autonómia keretén belül is figyelembe kell vennie.

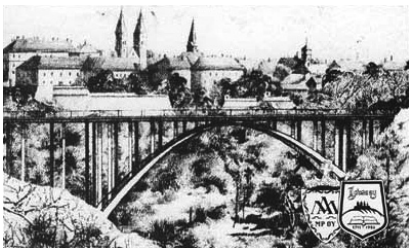
A jogszabályok, saját szabályaink és a közgyűlés kijelölte keretek között, a választmánnyal együttműködve, céljainknak megfelelően újraszabályoztuk tagozataink pénzügyi működését. Súlyos elmaradás mutatkozik azonban e szabályok gyakorlati alkalmazásában. A szabályszerű tagozati gazdálkodás a szövetségi költségvetés és a folyósított pályázati támogatás felhasználásának is feltétele. Hasonló nehézségek mutatkoznak a tagozati adatok felülvizsgálatával kapcsolatosan is. A Közgyűlés is támogatta törekvünket ennek megjavítására! Sajnos, amíg ezt nem rendezzük, addig nem tudjuk a pályázati rendszert sem működtetni!

Kérem a tisztelt Tagságot az elnöki és főtítkári beszámoló tudomásul vételére és a jövőre vonatkozó kezdeményezések támogatására!

Budapest, 2011. január 23.

*Dr. Oberfrank Ferenc elnök
Dr. Strommer Pál főtítkár*

Piarista jubileum Veszprémben

Háromszáz éve történt veszprémi megtelepedését, háromszáz éve alapított iskolája jubileumát ünnepelte Veszprémben október 22-én a piaristák magyarországi rendtartománya.

A jeles alkalomra a városba érkezett Urbán József rendfőnök-helyettes, valamint pesti piarista lelkipásztorok és egykori veszprémi piarista öregdiákok, tanárok a szélrózsa minden irányából, valamint az országos hírű hajdani Piarista Gimnázium jogutódjaként szereplő veszprémi Lovassy László Gimnázium számos jeles és neves növendéke, többek között Navracics Tibor miniszterelnök-helyettes is. A Szent Mihály-székesegyházban kezdődő szertartá-

son, majd az utódiskolában rendezett jubileumi ünnepségen valamikori iskolatársak, osztálytársak, a későbbi állami gimnázium növendékei, tanárai az iskola mai növendékei találkozhattak egymással emlékidéző közösségben.

A bazilikában a szertartást Márfi Gyula érsek celebrálta a piarista Borián Tiborral – aki nyolc éven át a város katolikus iskolaközpontjának volt az igazgatója, s egykor a várbeli ősi piarista schola növendéke lehetett –, valamint pesti piaristákkal, Urbán Józseffel és Nagy Károly székesegyházi kanonokkal. Szentbeszédében a főpásztor a kegyes iskolák rendjének alapítójára, Kalazanci Szent Józsefre emlékezett, végigkísérte felajánlott küzdelmes életútját, méltatva azt a lelkiiséget, amellyel a szegény, elveszetteknek látszó gyermekek felé fordult, s nevelésüket szívében viselte. Tevékenysége nyomán megsokasodtak a szegénygyerekek ingyenes iskolái, amelyek igényes, színvonalas módon foglalkoztak a fiatalokkal, lelki-testi-szellemi fejlődésüket szem előtt tartva. A szentmisén Bózsöny Ferenc rádióbemondó, előadóművész – aki 1947-től volt növendéke a veszprémi piarista gimnáziumnak – felolvasással szolgált.

A szertartás után a várban az egykori iskola falán (melyet sokáig állami tanintézmények használtak az államosítás után, s melyet 2008-ben állagromlás miatt be kellett zárni) emléktáblát avattak fel az évforduló alkalmából. Oberfrank Ferenc, a Magyar Piarista Diákszövetség elnöke tisztelettel és alázattal emlékezett a kezdetekre: az iskola közösségek otthona; egy települést, egy közösséget minősít az iskolája, s elmondhatjuk azt is, hogy annak a településnek van jövője, amelynek iskolája van. Tudták ezt a piarista atyák, Kalazanci Szent József fiai és a bölcs veszprémiek is, mindenekelőtt püspökük, Volkra Ottó János, aki 1711. október 26-án ide hívta őket. Azóta elválaszthatatlanok egymástól. Ezt a kapcsolatot bár megtépázta, de kikezdeni nem tudta az idő – hangzott el.

Az ünnepség a Lovassy Gimnázium tornacsarnokában jubileumi közgyűléssel folytatódott, ahol Schultz Zoltán iskolaigazgató, Porga Gyula Veszprém polgármestere, Urbán József rendfőnök-helyettes, Varga

Miklós a Veszprémi Öregdiák Baráti Kör elnöke és Navracsics Tibor a magyar kormány nevében mondott ünnepi köszöntőt. Urbán József a piarista tanárnemzedékekről emlékezett meg, s köszönetet mondott az utódok közösségének, hogy tanúságot tesznek a múltból. Navracsics Tibor kiemelte többek között: a piarista gimnázium sokáig Veszprém egyetlen gimnáziuma volt, s a törökidő utáni romokból virágzó kultúrát teremtett Veszprémben, ahol 237 éven át piarista paptanárok tanítottak. Bár a schola fenntartója, neve, épülete az évszázadok során többször változott, egy dologban végig következetes volt, a minőségi oktatásban.

Az ünnepségen a diákok ünnepi műsora mellett alkalmi iskolatörténeti kiadványok bemutatóira is sor került, s az iskola emeletén jubileumi kiállítást tekinthettek meg a vendégek.

(Forrás: Toldi Éva/Magyar Kurír)

A Budapesti Piarista Gimnázium az első tízben

A 100 legjobb középiskola – itt nem csak az eredmény számít

A budapesti Fazekas Mihály Gimnázium szerepel az első helyen a szombaton megjelenő, 100 legjobb magyar középiskola című kötetben; az első tíz helyen gimnáziumok találhatóak, köztük egy egyházi iskola. A Quattrocento Kiadó a magyarországi négy-, hat- és nyolcosztályos gimnáziumok, szakközépiskolák, technikumok eredményeit összehasonlítva alakította ki rangsorát. Tokaji Zsolt, a kiadó vezetője az MTI-nek elmondta, elsősorban a „hagyományos” szempontokat vették figyelembe, tehát az érettségi eredményeket, az Országos középiskolai tanulmányi versenyeken való részvételt, a továbbtanulási és nyelvizsgaerőnyokat, továbbá a 2010. évi országos kompetenciamérés eredményét (a 2011. évi adatok még nem hozzáférhetőek).

Ezekon kívül más körülményeket is vizsgáltak, például a kollégiumi lehetőségeket, a speciális fakultációkat, az oktatott idegen nyelvek számát, a nemzetközi kapcsolatokat. „Az is kell, hogy a diák jól érezze magát az iskolában, hogy szeressen is odajárni. Ha vannak jó szakkörök, sport- és szabadidős programok, kirándulások, ha jó a tanári gárda, ha jól felszerelt az épület, könnyen kialakul a jó iskolai légkör” – írta a kiadvány bevezetőjében Varga Dóra főszerkesztő.

A sorrend felállításakor a különböző szempontokat más-más mértékben vették figyelembe. A tanulmányi eredményeket 80 százalékban, a tanulmányi szolgáltatásokat (például a tehetséggondozó foglalkozások száma, a termék felszereltsége, egy diákra jutó könyvtári könyvek száma) 12 százalékban, végül az úgyne-

vezett kényelmi szolgáltatásokat (megközelíthetőség, sportolási és ruhatárolási lehetőségek, szabadon használható számítógépek száma) 8 százalékban.

A kiadó „abszolút sorrendet” kívánt felállítani azáltal, hogy minden szempontot egyetlen rangsorban érvényesített, nem pedig szempontonként készített külön-külön listákat. Ugyanakkor jelzi a rangsorban, hogy az adott iskola a kompetenciamérés és az érettségi eredmények tekintetében hányadik helyen áll.

Az első alkalommal megjelenő kiadvány listáján a Fazekas Mihály Gimnázium mögött a szintén fővárosi Szent István Gimnázium végzett, a *harmadik az egykori piarista gimnázium utóda, a veszprémi Lovassy László Gimnázium lett. A tizedik helyen a budapesti Piarista Gimnázium áll* – mint a legjobb az egyházi fenntartású középiskola az országban. Az első tíz helyen gimnáziumok találhatóak, közülük hét szerepel a Köznevelés című folyóirat decemberi számában publikált középiskolai rangsor tíz legjobbjá között is.

A vegyes, gimnáziumi és szakközépiskolai képzést is nyújtó középiskolák közül sorrendben a budaörsi Ilylyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola (17.), a nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola (23.), valamint a székesfehérvári Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola (28.) szerepelt a legjobban az összehasonlításban.

„Szerencsére a vidéknek nem kell szégyenkeznie: az általunk legjobbnak ítélt 100 iskola listáján csak alig érződik a főváros túlsúlya. Szerepelnek rajta egyházi és önkormányzati iskolák egyaránt, több száz éves múltra visszatekintő intézmények éppúgy, mint a rendszerváltás környékén alapítottak.

Oktatási kínálatuk is meglehetősen színes; négy, öt, hat és nyolc évfolyamos képzések közül lehet válogatni, indulnak szép számmal nyelvi tagozatok, humán és reálosztályok” – összegezte az eredményeket a főszerkesztő.

(Forrás: MTI)

Kolozsvári Piarista Öregdiákok Baráti Köre

BESZÁMOLÓ A BARÁTI KÖR 2010. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az elmúlt évi tevékenységünkről szóló beszámolónkat azzal kezdjük, hogy baráti körünk kilenc tagú vezetősége 2010-ben is az Alapszabálynak megfelelően igyekezett fenntartani a kapcsolatot utódiskolánk, a Báthory István Elméleti Líceum igazgatóságával és ezen keresztül tanulóival.

A baráti kör tagjai közötti összetartozás és kapcsolattartás elmélyítése érdekében a „Szent Jóskában” lévő székhelyünk minden kedden délután 16 és 18 óra között, illetve a Piarista templomban bemutatott vasárnapi szentmise után 11:30 és 13 óra között nyitva állt: tagjaink ott meghitt baráti légkörben találkozhattak. Örömmel állapítható meg, hogy a helybeli öregdiákok az elmúlt év során is szép számban jelentek meg mindkét nyitvatartási napon annak ellenére, hogy ezeket a napokat és időpontokat az évi beszámoló révén, illetve más alkalmakkor is közöltük. Több külföldi vagy más városban élő barátunk olyan napokon keresett fel, amikor székhelyünk zárva volt, és így az óhajtott találkozásokra a régen látott iskola-társakkal nem kerülhetett sor. Ennek megelőzése érdekében ismét fontosnak tartjuk a nyitvatartási napok és órák megismétlését ebben a beszámolóban.

Az elmúlt évben is minden hónap utolsó vasárnapján megtartottuk összejöveteleinket, amelyeken az 'O pater parvulorum' kezdetű piarista himnusz eléneklésével, illetve a 'Most segíts meg Mária' imával kezdtünk. Ezt követően felköszöntöttük az abban hónapban született tagjainkat, megemlítve, hogy a más helységben élő barátaink levélben lettek felköszöntve születésnapjuk alkalmából. Az említett utolsó vasárnapi találkozón a résztvevő öregdiákok aláírásukkal rögzítették jelenlétüket az immár több mint tíz éve beindított *Emlékfüzetbe*, melynek lapjait Bokor Ernő és Orbán László barátaink művészi illusztrációi díszítik.

A találkozók – amelyeken a vezetőség többsége is jelen volt – a baráti kör aktuális feladatainak, illetve megvalósításaink kiértékelésére is lehetőséget teremtettünk. Ennek következtében kimondottan vezetőségi gyűléseket csak a nagyobb jelentőségű problémák megoldása végett hívtunk össze. Változatlanul megtartottuk azonban vezetőségi szinten a találkozót minden hónap harmadik csütörtökén az Apáczai Csere János református öregdiák társaság képviselőivel. Ezeket a két évtizedre visszatekintő találkozók megtárgyaltuk a két baráti közösség működését érintő közös kérdéseket és tapasztalatainkat.

Jelentős eseményként említjük meg, hogy az elmúlt esztendő márciusában megtartott közgyűlés a leköszönő Böszörményi Árpád utódjaként új elnököt választott Papp Béla vegyész személyében. Ugyanakkor újabb mandátumot hagyott jóvá az előző évben megválasztott vezetőségi tagoknak. Az új elnök, valamint a vezetőség elsődleges feladatának tekintette az utódiskolánk igazgatóságával történő kapcsolatfelv-

telt és nem utolsó sorban a következő *Báthory Napok* programjába való bekapcsolódást. Ezen ünnepség-sorozat alkalmából anyagilag támogattuk az Orbán István rajztanár-iparművész által a diákok rajzaiból, festményeiből rendezett rajzkiállítást, valamint a nyertesek jutalmazását.

A kolozsvári piarista templom

Ugyancsak a Báthory Napokba illeszkedett a baráti körünk által szorgalmazott, immár hagyományosnak tekinthető népdaléneklési verseny szervezése a kisiskolások számára. A felkészítés igényes munkáját Simon Ibolya és Szabó Erika tanítónők végezték. Igen helyes javaslatuk alapján a nyertes kisiskolásokat nem pénzbeli, hanem érdeklődési körüknek megfelelő könyvekkel jutalmaztuk.

A tanév végén az igazgatóság javaslatai alapján a kiváló eredményeket elért tanulókat pénzzutalomban részesítettük. Ezeket a jutalmakat az iskola vezetőségének jóváhagyása után Pirrotti Szent Pompilius – a piarista rend egyik legkiválóbb személyisége –, illetve dr. Bíró Vencel, Uitz Mátyás, dr. Pataki József, dr. Cseke Vilmos és dr. Haás Ede, egykori főgimnáziumunk neves piarista, valamint világi tanáraink emlékére díjként adtuk át. A 2010/2011-es tanév kezdetén tanszerek bevásárlására nyújtottunk anyagi támogatást utódiskolánk tanulóinak, karácsony előtt pedig szintén az igazgatóság ajánlása alapján a nehezebb anyagi körülmények között élő tanulók részére alapélelmiszerek beszerzéséhez biztosítottunk pénzforrást. A felsorolt jutalmakra, támogatásokra és rendezvényekre 2010-ben összesen 2674 lejt fordítottunk.

Alapszabályunkban rögzített feladatunk a piarista paptanárok sírkertjének gondozása. Ezen kötelezettségünknek is igyekeztünk eleget tenni. A sírkertet tavasszal és ősszel kitakarítottuk, a nyár elején százötven petúniát ültettünk, a nyár folyamán pedig gondoskodtunk a virágok rendszeres öntözéséről.

Halottak napja előestéjén virágokkal díszítettük fel a piarista sírkertet, sok méccsel és gyertyával világítottunk, november 4-én pedig megemlékező szentmisén vettünk részt, és imádkoztunk elhunyt tanáraink és diáktársaink lelki üdvösségéért. A legszentebb

áldozatot ft. Ruppert József piarista atya, Kállay Emil atyával és Bírtón Róbert iskolalelkésszel együtt mutatta be.

A kapcsolattartás és az összetartozás erősítéséért minden helybeli vagy az ország más városaiban, illetve külföldön élő barátunknak, az egyházi és a világi intézmények vezetőinek karácsony és az új év alkalmából üdvözlőlapot küldtünk. Az üdvözlőlapokhoz a 2011. évre szóló, oltáriszentséget ábrázoló művészi kivitelezésű zsebnaptárokat mellékelünk, melyekkel ifjabb Rátz Béla mérnök elhunyt piarista öregdiák édesapja emlékére ajándékozza meg évente baráti körünket. Illesse mindannyiunk elismerése nemes gesztusáért.

Kapcsolatunk más piarista öregdiák társaságokkal 2010-ben nem gyarapodott. Továbbra is az évi „beszámoló” kölcsönös megküldése által vagyunk kapcsolatban a Magyar Piarista Diákszövetséggel, a Veszprémi Piarista Öregdiákok Baráti Körével, a Máramaroszigeti Piarista Öregdiákok Körével, illetve a Nagyváradai Premontrei Öregdiákok Egyesületével. Évi beszámolóink keretében köszönetünket fejezzük ki a Magyar Piarista Diákszövetségnek, hogy az elmúlt évben is több példányban elküldte számunkra lapját, a *Piarista Diákot*. Köszönetet mondunk dr. Varga Miklósnak, a Veszprémi Piarista Öregdiák társaság ügyvezetőjének, az évi *tájékoztató*, valamint az *MPD hírlevelének* elküldéséért. Köszönetet mondunk továbbá a Nagyváradai Premontrei Öregdiákok Egyesületének az évek során nekünk eljuttatott, szervezeti kérdéseket tagláló írásokért, illetve a gondozásukban megjelent szépirodalmi munkákért.

Nagyon szomorúan, de Isten akaratában megnyugodva vettünk örök búcsút 2010-ben újabb öt felejtetetlen tagtársunktól: dr. Pálfalvi Attila nyugalmazott műegyetemi rektorprofesszortól, dr. Szabó Lajos vegyészről, Mecsek Ida tanárnőtől, valamint Radu-Kronstadter Margit és Békési Gyula közgazdászoktól. Barátaink elhalálzásáról megemlékeztünk a helyi sajtóban, és a Kolozsváron elhunytak temetésén való részvételünkkel tisztelegtünk emléküknél. Az elszomorító történések során említést kell tennünk Veress László nagyra becsült barátunk, az Apáczai Csere János református öregdiák társaság elnökének az elhunytáról is, aki a két öregdiák társaság megalakulásától kezdve, húsz éven át őszinte és segítőkész barátunk volt.

A baráti kör tevékenységének anyagi hátterét tagtársaink tagdíjbefizetései biztosították. Köszönetet mondunk az ország más városaiban és külföldön élő barátainknak, akik postán vagy banki átutalással juttatták el az évi tagdíjat, illetve annak többszörösét. Külön köszönet illesse több elhunyt öregdiáktársunk özvegyét, akik évente befizetik elhalálozott férjük után a tagdíjat.

A baráti körben kiemelkedő kulturális eseményekre nem került sor, ellenben a Kolozs-Dobokai Főesperesi Kerület, a helybeli Római Katolikus Nőszövetség és Fodor György piarista confráter által szervezett – igen érdekes – előadásokra minden alkalommal meghívást kaptunk. A megtisztelő meghívásokat értékelve, baráti körünk tagjai közül sokan vettek részt a meghirdetett rendezvényeken. Az előadásokat magas képesítésű egyháziak és világiak tartot-

ták egyházi, történelmi és kultúrtörténeti témákban.

Időrendi sorrendben megemlíteném a következőket:

- január 25-én társszervezői voltunk a kolozsvári Piarista Nap rendezvényeinek. Ft. Ruppert József római piarista tanár által bemutatott szentmise után mi is koszorúztunk a templom kriptájában, tisztelegve a Kegyes Tanítórend elhunyt tagjai és jótevői emléke előtt. Délután került sor a Római Katolikus Nőszövetség dísztermében Sas Péter *A kolozsvári kalazantium története*, valamint Biró Vencel *Képek Erdély múltjából (Történelmi rajzok)* című könyvének bemutatójára;

- február 12-én ünnepélyes szentmisén vettünk részt a Szent Mihály templomban, ahol Isten szolgája Márton Áron püspökké szentelésére emlékeztünk, amelyre 71 éve került sor ezen a helyen és ezen a napon;

- február 24-én körünk tagjai ott voltak a Dsida Jenő-napon szervezett könyvbemutatóon, amely *Dsida Jenő emlékezete* címmel Sas Péter művelődéstörténetész szerkesztésében látott napvilágot;

- március 1-jén részt vettünk a Római Katolikus Nőszövetség dísztermében ft. dr. Marton József egyháztörténész professzor kettős könyvbemutatóval egybekötött kortörténeti előadásán, ahol a jelenlévő ft. dr. Jakubinyi György érsek atya méltató beszédet mondott Erős Alfréd és Jakab Antal püspökökről;

- április 19-én meghallgattuk Fodor György piarista confráter, közíró barátunk, a Férfi Szerzetes Elöljárók Országos Konferenciája titkárának *A ferenccs költőiség varázsában* című zenés rendezvényét;

- május 6-án Isten szolgája Mindszenty József bíboros halálának 35. évfordulójára emlékeztünk Fodor György confráter előadásán: *Önfeláldozó papi méltósággal hordozta a töviskoronát*;

- május 10-én, halálának 10. évfordulóján a megemlékező szentmise után megkoszorúztuk Simon István kegyesrendi tanár sírhantját a piarista sírkertben;

- június 7-én tagjaink jelen voltak Nagy Zoltán székelyudvarhelyi hitoktató vetítéssel egybekötött rendezvényén *Úrnapja, az oltáriszentség ünnepe* témával;

- Ft. Simon Tamás piarista tanárunknak, a Kolozsvári Főgimnázium utolsó igazgatójának emléke előtt július 25-én, halálának 20. évfordulóján róttuk le kegyeletünket a lelke üdvösségéért felajánlott szentmisén, amelyet koszorúzás követett a házsongárdi temető piarista sírkertjében;

- augusztus 25-én szép számban vettünk részt a Kalazanci Szent József ünnepén tartott szentmisén. Ezt követően a felújított és szépen ápolt sírkertbe látogattunk, és kegyeletünk jeléül koszorút helyeztünk el piarista paptanáraink síremlékére. Utána kegyelettel és örök hálával idéztük fel több kiváló tanárunk – köztük dr. Börzsei Márton – emlékét. Ő az 1940-es években tanított bennünket, cserkészisztiként pedig egy cserkész táborozás során végigvezetett szülőföldjén, a Dunántúlon. Nem a paptanárok kolozsvári sírkertjében, hanem a görögényszentimrei (Maros megye) temetőben nyugszik. A piarista rend feloszlása és a börtönévek után 22 évig szolgálta a szörványban élő magyarságot és a betiltott görögkatolikus vallásu román híveit is.

• szeptember 16-án a Kolozs-Dobokai Főesperesi kerület és a Piaristák Romániai Rendtartománya közösen szervezte meg a *Piarista szellemiség vonzásában* rendezvényt. Ennek keretében ft. Kovács Sándor főesperes bevezetője után *A boldoggá avatásokról – Pirrotti Pompiliustól Márton Áronig* címmel ft. Ruppert József római általános posztulátor, a Piaristák Romániai Rendtartományának felelőse tartott előadást, majd *Az úton becsülettel végig kell menni* címmel ft. Kállay Emil volt piarista rendtartomány főnökkel készült kötetet Conf. Fodor György közíró mutatta be az interjúalany jelenlétében;

• szeptember 29-én volt harminc esztendeje annak, hogy Isten szolgája Márton Áron püspök Szent Mihály főangyal ünnepén visszaadta lelkét Istenének. Részt vettünk a Szent Mihály templom búcsúünnepén, amelynek főcelebránsától, ft. Tamás József segédpüspöktől hallhattunk kimagasló, tartalmas prédikációt, ami maradandó lelki élményt jelentett;

• október 5-én az Erdélyi Római Katolikus Nőszövetségek találkozója alkalmából meghallgattuk Boér Ferenc színművészt előadó estjén;

• november 4-én érdeklődéssel vettünk részt a piarista templomban Sas Péter *Funebria Memoria – A kolozsvári Piarista Templom halotti címerei* – témával napvilágot látott könyvének ismertetőjén. Ebből az alkalomból kiállításra kerültek a piarista templom halotti címerei;

• november 15-én a Vigília folyóirat főszerkesztője, Lukács László piarista tanár, főszerkesztő beszélt a lapról és munkásságukról. Ezen a rendezvényen is jelen voltak tagjaink;

• november 24-én ott voltunk a 950 éves kolozsvári bencés apátsági templom jubileumi kettős könyvbemutatóján, amelyet a szerző, Sas Péter tartott. Ugyanakkor megünnepeltük a kolozsvári Glória Katolikus Nyomda húszéves fennállását is;

• decemberben a már említett Nagy Zoltán hitoktató karácsonyi ünnepkör témával, vetítéssel egybekötött előadással örvendeztetett meg bennünket is a Nőszövetség dísztermében.

A felsoroltakból kitűnik, hogy az elmúlt esztendőben is baráti körünk tagjai számára igen értékes és választékos rendezvények, programok voltak elérhetőek. Örvendetes, hogy kultúrigényünk megnyilvánult abban a magas részvételi arányban, amellyel eléget tettünk a szervezők, ft. Kovács Sándor főesperesplébános, Fábíán Mária az Erdélyi Katolikus Nőszövetség Egységének elnökasszonya és Fodor György piarista confráter megtisztelő meghívásának. Jelenlétünkkel egyben kifejezésre jutattuk elismerésünket és köszönetünket is.

Az elmúlt év feladatai között szerepelt egy ünnepély megszervezése a baráti kör megalakulásának 20. évfordulója alkalmából. Az ünnepi megemlékezésre, a nagyszámú résztvevőre való tekintettel, a piarista templomban került sor október 26-án. Az ünnepély ft. Kovács Sándor főesperes köszöntőjével kezdődött, ezt követően Fodor György piarista confráter vezetésével imádsággal és énekkel köszöntük meg a Mindenható megtartó kegyelmét.

A baráti kör részéről Papp Béla elnök szólt a megjelentekhez, majd Balázs Kornél titkár felolvasta a húsz év eseményeinek nagy részét magába foglaló beszámolót. A templomi megemlékezés után a résztvevők a közeli Nosztalgia vendéglőben szeretetvendégségen vettek részt, és együtt töltötték el néhány kellemes órát. Az évforduló másnapján sok résztvevővel ünnepélyes koszorúzásra került sor a piarista paptanárok sírkertjében.

A baráti kör vezetőségének tevékenységét 2011-ben is az Alapszabályban megjelölt feladatok kell képezzék. Ezek sorában kiemelt fontosságot jelentenek:

• állandó kapcsolatunk az utódiskolával, a Báthory István Elméleti Líceum igazgatóságával;

• bekapcsolódásunk a *Báthory Napok* ünnepsorozatába, melynek keretében meg fogjuk szervezni a kisiskolások részére a népdaléneklési versenyt;

• az irodalmi és művészeti jellegű (rajzkiállítás) rendezvények támogatása;

• fokozott figyelmet kell fordítanunk a gyengélkedő öregdiák társaink megsegítésére;

• fenntartani és erősíteni a kapcsolatot a helybeli, az ország más városaiban, illetve a külföldön élő piarista öregdiák barátainkkal.

A baráti kör vezetősége a fentebb említettek megvalósításához számít a tagság aktív hozzáállására.

Balázs Kornél, titkár

Felhívás

Teleki Pál emlékének tisztelői, az egykori magyar miniszterelnök tragikus halálának évfordulóján idén is megemlékeznek hazánk XX. századi történelmének egyik legkiválóbb személyiségéről. Az összefoglaló helyszíne ismét az államfői rezidencia (Sándor palota) parkjában lévő emléktáblájánál lesz, és április 4-én 16 órakor kezdődik. Az a körülmény, hogy Teleki Pál, valamint a piaristák és iskoláik között számos és szoros kapcsolat szövődött, azt sugalmazza, hogy a Magyar Piarista Diákszövetség tagsága mennél nagyobb számban vegyen részt Teleki halálának 71. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen.

Akik az idejű megemlékezésen részt óhajtanak venni, jelentkezzenek 18-20 óra között Farkas Zsolt 356-5987 telefonszámán. A Sándor palota kertje ugyanis zárt terület, ahová csak előzetes bejelentkezés esetén szabad belépni. A résztvevők 15 óra 30 perckor találkoznak a rezidencia előtti gépkocsi-parkolónál. Akik a fenti határidőig nem regisztráltatták magukat – amennyiben a létszám korlátozása azt még lehetővé teszi – néhányan a helyszínen, 15 óra 15 és 15 óra 30 perc között azt még pótlólag megtehetik.

v. Farkas Zsolt

Emlékezés Antall József miniszterelnök halálának 18. évfordulója alkalmából

Elhangzott 2011. december 9-én a budapesti Kerepesi temetőben. Elmondta: dr. Szentgyörgyi András, az Antall József Baráti Társaság elnökségének tagja.

„Történész vagyok, s nem tagadom, érdekel az utókor ítélete is, nemcsak a kortársak véleménye. Bízom abban, hogy nem szégyenletesen vonulunk be a történelembe” – idézte édesapját Antall Péter egy vele készített interjúban.

Hölgyeim és Uraim, Tisztelt Emlékező Közönség!

Az Antall József Baráti Társaság nevében köszöntöm az itt megjelenteket, akik ismét összejöttek, hogy megemlékezzenek a 18 éve elhunyt magyar miniszterelnökről. Úgy vélem, hogy – bár eltelt közel két évtized – a szó történettudományi értelmében mi még nem vagyunk az az „utókor”, amelyet Antall József említett a fiával folytatott, idézett beszélgetésben. Azt mondják, hogy a történelem ítéletéhez megfelelő távlat szükséges. Csak az így felhalmozott ismeretanyag képes a végtelenségig bonyolult világban az ítéletalkotáshoz szükséges összefüggések feltárására.

Éppen ezért különös szerencséje a közéletnek, nemzetének és a világnak egyaránt, ha olykor-olykor feltűnik egy olyan politikus, akiről fellépése pillanatától sugárzik a bizonyosság, hogy a szűkebb és tágabb közösség hivatott szolgálója kíván lenni, és ennek érdekében tehetségével, felkészültségével értő módon teszi, amit tennie kell.

Antall József miniszterelnök személye nemzetének – a történelmi sorsfordulók megannyi kudarcos és méltatlan szereplője után – ezt a különös szerencsét jelentette. Az elmúlt közel két évtized történései – mint trójai rétegek – rákódtak a rendszerváltozás első négy évére, de Antall József emléke nem halványult, sőt államférfiúi kvalitásai és működése immár erőteljesebb kontúrokkal rajzolható meg.

Életútját és miniszterelnöki működését sokan és sokoldalúan méltatták a mögöttünk hagyott években. Engedjék meg nekem, a miniszterelnök egykori közeli munkatársának, hogy itt és most arról az emberi, szellemi, cselekvési minőségről szóljak néhány szót, amely Antall József tevékenységét egyetemessé transzformálta. És ez az egyetemesség – az ember, a gondolkodás és a tettek ritkán tapasztalt egysége emelte személyét a magyar nemzet, a magyar történelem vitathatatlanul pozitív alakjává.

A politikus Antall József emberi tartását, erkölcsi mércéjét a családi indíttatás és az a tág horizontú értelmiségi lét határozta meg, amely – abból a generációból – annyi kiválóságot adott a honi tudományos- és művészvilágnak. Szilárd meggyőződése volt a történelmi-társadalmi folyamatok szükségszerű kontinuitása, a társadalom tanuló építkező szerves fejlődése. Nem az avitt és olykor súlyos bűnökkel terhes múltat kereste – ahogy ellenségei szemére vetették –, hanem a megelőző évek diktatúráit tartotta történelmi ficamnak, vállalhatatlan társadalmi, gazdasági, szellemi mutációnak. Természetesen azt is tudta, hogy a

történelmi kontinuitás durván szétszakított fonalát nem könnyű újra megtalálni és összeilleszteni.

Az antalli – a koalíciós – kormányprogram, amely a szabadság, a nép, a gazdasági fordulat és az európai gondolat alapján nyugodott, méltó kifejezése volt egy XX. század végi modern, de múltját nem eltörő európai jogállamnak.

A megvalósítás azonban embertelen erőfeszítést igényelt. Egyszerre kellett megváltoztatni a gazdasági fundamentumot és a társadalmi-politikai felépítményt. És mindezt akkor, amikor mellőzhetetlen kötelesség volt szembenézni a diktatúrák okozta emberi szenvedésekkel, anyagi kártételekkel. Mindannyian fájón emlékezünk a sok-sok kárpótlási törvény gazdasági, politikai, jogi-alkotmányos botladozásaira, és arra, hogy e törvények Antall József és kormánya minden törekvése ellenére sem elégséges anyagi reparációt, sem igazi lelki megnyugvást nem eredményeztek.

Belső nehézségeinket csak fokozta a hazai ellenzék fellépése és hangneme, amely a parlamentáris demokráciák általánosan elfogadott színvonalát mélyen alulmúlva opponálta Antall József szándékát, tetteit és nyilatkozatait. Ez az ellenzéki attitűd nem csak a belső légkört mérgezte, hanem exportcikké vált, és a hír- és más csatornákon keresztül külföldön is hangot kapott. Megállapítható, hogy lényegében ekkor kezdődött az a hazai és külhoni gyanakvás a magyar konzervatívizmussal szemben, amely gyanakvást Antall József megkérdőjelezhetetlen személye is csak enyhíteni volt képes. Elgondolkodtató a mai napig azt tapasztalni, hogy bizonyos körök mennyire hajlamosak a hazai konzervatív gondolatot és nézetrendszert a szélsőjobbal összemenni, és mennyire fájó folyamatosan hallani a rosszallást a nemzeti elkötelezettséget hirdetőkkel szemben.

Belső viszonyaink és gondjaink mellett nem mulaszthatjuk el felidézni a 20 év előtti korszak külpolitikai csomópontjait, azt a derűsnek igazán nem jellemezhető hátteret, amelyben az új Magyar Köztársaság tette meg kezdő lépéseit: a Szovjetunió felbomlása, az Öböl-háború, a délszláv háború. És ráadásként: északi szomszédunk elterelte a Duna, a határfolyónk egy jelentős szakaszát... Ebben a közegben – ilyen keretek között is – Antall József felkészülten és otthonosan mozgott. A korszak markáns és meghatározó politikusai: George Bush USA elnök, Margaret Thatcher brit miniszterelnök és mindenekelőtt Helmut Kohl német kancellár mindig is figyelmesen hallgatták véleményét, és kitüntették bizalmukkal a magyar miniszterelnököt.

A mértékadó nyugatnak ez a kitüntető bizalma nyilvánult meg a Robert Schuman-díj odaítélésében 1991-ben és 2009-ben, midőn az EU brüsszeli központjának egyik épületszárnyát Antall Józsefről nevezték el. Antall József baráti jobbot nyújtott belső ellenzékének, az egykori elnyomó birodalomnak és a velünk szemben mindig görcsös szomszédos országoknak. Gesztusaiban nem csak a XIX. századi kiegyezés nagy politikusainak példája lebegett szeme előtt. Hitt a demokráciák meggyőző erejében, sikerében és a magyar nép alkotó erejében.

Orbán Viktor mondta róla 2003-ban a Mátyás közszéki emlékszobor avatásán: „Antall József nagy példaképeket követett, de mindig a saját útját járta.”

Emlékezünk róla kegyelettel és nagyjainkat megillető tisztelettel.

Köszönöm figyelmüket.

Mindszenty József boldoggá avatására várva

ÍRTA: FARKAS ZSOLT

Ezekben a hetekben hercegprímás urunk születésének 120. évfordulójáról emlékezünk. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsa közleményben hívta fel a közvélemény figyelmét a bátor, szókimondó – s VI. Pál pápa szavai szerint – rettenthetetlen egyéniségére: „Nagyon szerette egyházát és hazáját, védte népét, védte a hitet, az emberséget (...); az igazság ereje sugárzott belőle (...). Személye jelképpé magasodott: a magyar katolikus közösség és az egész megkínzott s elnyomott magyar nép jelképévé. (...) Szent Péter utóda iránt pedig mindig engedelmes volt; akkor is, amikor ez lelkileg nehezebbre esett. (...)”. Szólt Rómában folyó peréről is: „Boldoggá avatási ügye Rómában évek óta zajlik. 2006-ban püspöki karunk is belépett a perbe: mi magunk is hivatalosan kérjük boldoggá és szentté avatását. Azért kérjük, mert szentnek tartjuk őt (...)” – tartalmazta a közlemény.

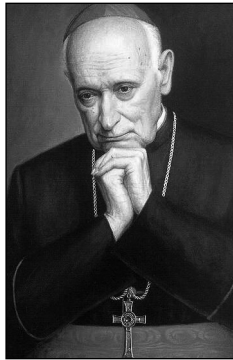
A PIARISTA DIÁK Mindszenty József bíboros érsek lemondatása 25. évfordulójáról emlékezve (1999. júniusi, 29. szám) felidézte e sorok írójának még 1980-ban Tomek Vince generális atyánál tett, maradandó emlékeket keltő látogatását. Az erről szóló hangfelvétel máig megmaradt:

„(...) Én nagyon tiszteltem és szerettem Mindszentyt. Sokszor volt vele érintkezésem. (...) Én három dologért nagyon becsülöm. Az első a kommunizmussal szemben való viselkedése. És rengeteget szenvedett – hát elég, ha az ember elolvassa. A második dolog, amiért becsülöm őt, hogy amikor kijött, végiglátogatta az emigrációt. És a harmadik dolog, hogy [– és itt hallatszik a nyomatékot adó kopogás az asztalon –] senkiről, magyar emberről eddig ennyit nem írtak és nem beszéltek külföldön, mint amennyit ő róla. Ezért a három dologért nagyon becsülöm őt, nagyon! Megvan nekem a fényképe, megvannak a róla szóló művek mind-mind. (...)”

A boldoggá avatás ügyéről is szó esett:

„(...) Én ismételtelen írtam is embereknek, meg mondtam is, hogy most hagyjuk. Most nem volna ajánlatos kezdeni, merthogy a magyar kormány és a püspöki kar olyan erős, hogy azt anulálni tudná. Várni kell egy darabig; egy idő múlva meg lehet kezdeni – nem is kezdték meg eddig. Gyűjtenek embereket, de nem ajánlatos most kezdeni. (...) Nem arról van szó, hogy ő nem érdemes erre – nagyon érdemes erre, de az idő nem alkalmas rá. Várni kell!”

Diákszövetségi lapunk 1995-től máig tíz cikkében állított emléket a hercegprímásnak, amelyek egyikében elhangzott az óhaj, hogy a „jubileumi évben oltárra emelik ragyogó példaképül adva az eljövendő évezred szebb jövőben bízó magyarságának”. Egy másik cikkben e sorok írója beszámolt arról: 1980-ban Rómában jártam – egy hirtelen ötlettől vezérelve – tudatosan felkerestem az egyik vatikáni palotát is a Szent Péter térrel összekapcsolódó XII. Pius pápa téren. A Papi Kongre-

gáció épületében eljutottam Mons. Mester István pápai prelátushoz, az I. Uffizio főnökéhez, a magyar papi emigráció elismert személyiségéhez. Amikor bemutatkozva elmondtam kívánságomat, pár üres papírlapot tett elém. Erre írtam le rövid kérelmet a Szentszékhez: hasson a Magyar Püspöki Karra, hogy az szorgalmazza Magyarország boldogemlékű hercegprímásának szentté avatását.

A kívánság teljesülése akkoriban még távolinak látszott, pedig Mindszenty hercegprímás boldoggá avatásának gondolata már szinte halálával egyidejűleg megfogalmazódott. A diktatúra „természetesen” semmiképpen sem engedélyezte a hazai vélemények, óhajok közzétételét, s így a magyar egyház is „néma” maradt. (Az egyházz jogilag még mindig rezidenciális esztergomi érsek neve a liturgia szövegeinek előírt helyein csak a „merészebb” papok ajkáról hangzik el, s a pápai évkönyvben a kezdeti „in carcere per la fede” megjegyzés már „impedito”-ra szelídült. De a nyugati szabad világban akadálytalanul terjedt a magyarságért folytatott küzdelmeinek bemutatása, előadásokat, megemlékezéseket tartottak. A ferences Füzér Julián (New Brunswick, USA) alapvető kötetei már címükben is „szentnek” nevezik (Youngston, USA: 1987, 1989; Szeged: 1995). A 'Szentnek kiáltjuk' c. művében (1987) megszólal a piarista Irányi László, a külföldön szétszórtságban élő magyar katolikusok püspöke: „(...) hitünk szerint hazatért az égbe. Az Úristen fenséges trónusánál új közbenjárót, új magyar szentet kapott most árva népe.” Mindszenty József bíboros halálakor már általános volt életszentségének híre; a megemlékező gyászmiseken a hívek imájában szentté avatásáért fohászkodtak – s teszik azóta is...!

A hercegprímás 10. halálévfordulójához kapcsolódva – a Mindszenty Alapítvány felkérésére – Szóke János szalézi szerzetes atya a ferences Füzér Juliánnal látogatást tett Rómában a Szentté Avatások Kongregációjában. A Szentszék jogi tanácsa az volt, hogy minden vonatkozó okmány a bécsi érsekségen – mintegy a szentté avatási ügynek a központjában – legyen leadva, megőrizve, amely az eljárást hivatalosan majd elindítja, egyúttal Rómát is értesítve. A tanúvallomások és imameghallgatások dokumentumai 1987 őszén valóban Bécsbe kerültek, ahol a 'szentté avatási iroda' folytatta a tanúvallomások gyűjtését. Most már sokasodtak a 'Mindszenty-imák', hogy „Isten dicsőítse meg csodákkal és jelekkel, amelyektől indítatva az egyház kanonizálja.” (Az előírások ugyanis csodákat kívánnak vértanúságot el nem szenvedett jelöltek esetében.)

Egy megható, igaz történettel e sorok írója is találkozott, ami a hercegprímás szerte a nagyvilágban terjedő hírnevéről szól, s bizonyítja, hogy személye már életében fogalommal vált ismeretlen, távoli tájakon is. Alsó-

Ausztria egy magyar származású (de német hangzású nevet viselő) katolikus papja utazásai során eljutott a Távol-Keletre, ahol találkozott egy, a Vörös-Kínából csodás módon szabadult szerzetessel. A kérdésre, hogy ő miképp volt képes a szörnyű kínzásokat elszedni egykori hazájában, a pap így válaszolt: tudja, én halottam egy főpapról, akit ön talán nem is ismer. Tudomásom volt súlyos szenvedéséről, amit a börtönben kiállt. Hát ez adott nekem erőt, hogy én is kibírjam...

Közép- és Kelet-Európa csatlós államainak bukása meghozta az egypártrendszer megszűntével az egyházak szabadságát is.

1990. február 6-án a kormány és a Magyar Katolikus Püspöki Kar egybehangzó akaratallal felbontja „a bukott rendszer erőszakával és csalárdságával” 40 esztendővel korábban az egyházra erőszakolt „megállapodást”. Ugyanezen a napon II. János Pál pápa Mindszentyt magasztaló levelet intéz Paskai primás-érsekhez, s két nap múlva – 15 éves késéssel – ünnepélyes rekviemet mutatnak be a hercegprimásért. A februári dátum sokatmondó jelentőségű: pontosan 41 esztendeje ítélték életfogytig tartó fegyházra Mindszenty József esztergomi érseket, s 16 esztendeje mentette fel VI. Pál pápa ugyanőt e tisztségből. Már néhány hónap múlva, májusban hivatalosan is rehabilitálják Mindszentyt: a Legfőbb Ügyészség kinyilvánítja az eddig is nyilvánvaló igazságot: Mindszenty Józsefet koholt vádak alapján ítélték el; vagyis amikkel vádolták, azokat nem követte el.

Most már semmiféle akadálya sem lehet, hogy hazánkban is szabadon s a valóságnak megfelelően értékelhessék a hercegprimást, s véglegesen megtérhessen hazája földjére, továbbá megindulhasson boldoggá avatási perének folyamata.

1991. májusa 16 évnyi késedelemmel meghozta méltósággal teli, kegyeletes temetését Esztergomban, hogy majd negyedév elteltével itt maga a római pápa, II. János Pál is imádkozhasson (és elmélkedhessen is bizonyos történéseken...), mint ahogy megtette ugyanő már 1983. szeptemberben a mariazelli ideiglenes sírnál is. Az épségben megmaradt testet tartalmazó koporsó hozatala Ausztriában és Magyarországon diadalút volt. A pápát legátusaként Opilio Rossi érsek képviselte. Ő volt az, aki a lemondató pápai levelet (az 1948. karácsonyi lefogadás 25. évfordulóján) átadta, s aki most II. János Pál pápa levelét hozta magával (amely az 1944. évi veszprémi püspöki kinevezés 47. évfordulóján kelt), s azt fel is olvasták. A Mindszenty Alapítvány felkérését elfogadva a Svájcban élő Mehrle Tamás atya mondta az egyik magyar búcsúztatót (az 'Ostpriester Hilfe – Kirche in Not' segélyszervezet vezetője helyett), amelyben az elhunytat „a XX. század legnagyobb magyarjaként” méltatta. Imádságot kért mindenkitől, hogy „(...) Mindszenty hamvai fölkerüljenek a Bazilika fényébe (...), s az egyház nagyobb dicsőségére, a magyarság hasznára Mindszenty minden szentek, de főképp a magyar szentek sorában megtalálja a maga méltó helyét!” A legvégén, már az altemplomi sírűregbe helyezés és a fekete márványtábla felerősítése után, Paskai bíboros primás elmondja – most először – a maga megfogalmazta, szentté avatást kérő imádságot:

„(...) ha szent akaratoddal megegyezik, add meg hívó magyar népednek, hogy József bíboros szolgádat egykor egyházunk szentjei között tisztelhesük!”

A római megnyilatkozások közül kiemelkedő Silvestrini bíboros megszólalása a Vatikáni Rádióban: „(...) Mindszentyt az egyház már vértanúnak ismeri el, minthogy az emberek olyan tisztelettel veszik körül alakját, mint akit már gyakorlatilag boldoggá avattak. A formális avatás az eljárás kimenetelétől és a Szentatya döntésétől függ.” Az OSSERVATORE ROMANO szentszéki felhivatalos lap írta: várakozunk „egy olyan «tanú» boldoggá avatására, aki annyira szerette népét és egyházát, hogy «életét adta értük».”

A hazai ünnepeken megnyilatkozó személyiségek egyike említette (akár „jövendölte”) –, s a könyörgésekben is hallottuk – a nagy magyar főpap holttestének majdani remélt felhozatalát „a kripta homályából a Bazilika fényébe”. Akkor majd megvalósul teljes egészében az Úr Jézusnak (Az USA-ban élt Palágyi Natália szociális nővér által közvetített) ígérete: „Megverve viszem el, de szentként hozom vissza...!”

Az újabb hazai róla emlékezők közül kiemelkedik a magyar Országháza Főrendiházi termében 2011-ben tartott 'Isten szolgája'c. konferencia a Mindszenty Alapítvány és a Mindszenty Társaság rendezésében. Boldoggá avatása volt a témája a két főelőadásnak Habsburg Mihály főherceg alapítványi elnöktől és P. Szőke János posztulátortól. (Egy fiatal doktorandusz az egykori veszprémi püspök 1944-45. évi fogságának sanyaruságaként megemléltette: nehéz körülmények között volt Sopronkőhidán, elégséges tisztálkodási lehetőség és élelem nélkül. A fogság megviselte, gyenge ruhát hordott, havat kellett lapátolnia.)

A Mindszenty Társaság egyébként korábban felhívást tett közzé a hercegprimásra emlékező írások beküldésére. A PIARISTA DIÁK-ban (1995. júniusi, 13. számában) már megjelent „Legyőzve győz – Holtában is él' c. cikk így bekerült a Lakitelki Népfőiskola archívumába.

A hazai változások lehetővé tették, hogy meginduljanak a boldoggá-, szentté avatási eljárások. Páter Szőke János szalézi szerzetes – a hercegprimás életében tanácsosa, majd halála után boldoggá avatásának előkészítője – volt az, aki vállalta a magyar „várományosok” ügyében a posztulátori teendőket. Ennek elősegítésére 1995-ben elindította a negyedévente megjelenő 'Vértanúink – Hitvallóink' c. folyóiratát. Ezt megelőzően már 1994. március 19-én (a veszprémi püspöki kinevezés 50. évfordulóján) Esztergomban megalakult a hercegprimás ügyében a Főegyházmegyei Szentszéki Bíróság az életszentség kivizsgálására, vállalva az actor (felperes) szerepét. Ez a fórum az életútról nyilatkozó, még hátralévő tanúk kihallgatása mellett gondoskodott a teológus és történész szakértők vélemények összeállításáról is. Ilyenformán a Főegyházmegye és a Mindszenty Alapítvány összhangban kezdett el dolgozni. A kapcsolatos kutatási eredmények, iratok, életrajzi meg egyházi dokumentumok mintegy 3600 oldalas anyagát a páter 1997. októberében adta le Rómában, bizonyítandó, hogy a bíboros érdemessé vált az avatásra „az erények hősi fokon történt gyakor-

lásával.” Immár két kivizsgálásra váró csoda is történt hazánkban, illetve Dél-Franciaországban.

De akkoriban az ügy folyamata megrekedni látszott. Az illetékes Szentszéki Kongregáció kívánsága volt az USA budapesti követségén írt 480 oldalas naplójának (‘Napi jegyzetek’) vizsgálata. Sőt, magában a vatikáni levéltárban őrzött egyéb, latin- és nyugati nyelvű hivatalos írásként feltárássra váró hatalmas anyagát is még át kell tanulmányozni, ami talán meglepő s igen hosszadalmas. 1997-ben azért kisebb lépések mégis történtek. Elérkezett a relátor (az ügy előadója) kinevezése, továbbá a positio (egy több ezer oldalas összegzés) általa történő összeállításának az ideje az illetékes kongregáció fórumai számára. Az imameghallgatások gyűjtése idehaza és a nagyvilágban akadálytalanul tovább folyt – és folyik még ma is – hosszú éveken át.

A várakozásoktól eltérően még további dokumentumokat kellett beszerezni. Sőt az is felmerült, hogy az erények hősiességét bizonyító positio összeállításával megbízott előadói tanács – túl a főrelátoron és a relátorokon – 2000-ben még egy „alkalmi” („ad casum”) relátor meghívását is megkívánhatja. A történész és teológus szakértők által is megvizsgálendő positio végül megvitatásra egy „speciális” teológus csoport elé is kerülhetne. Újabb két esztendő múltán a kongregáció a megtörtént egyik csoda 190 oldalas aktájának hivatalos elemzését átadta további vizsgálatra egy orvos- és egy teológus szakértői csoportnak. De ekkor még mindig hátra volt a követségen töltött időszaka mintegy 10 000 oldal kitévő írásos anyagának értékelése. Ezért még továbbra is várni kellett a positio összeállítására.

A Szentszéknél már bent lévő iratok kiegészítésére újabb és újabb, meglepetést keltő kérdéseket és kéréseket intéztek Szőke páterhez, amelyeknek ugyan nincs is közükhöz az életszentség megállapításához. A követségi időszakból származó, immár kutatható iratanyagából mintegy 300 oldal kifejezetten az ő erényeiről szól.

Az ügy hathatós előmozdítására 2005-ben a Püspöki Kar pertársaság létesítéséről döntött a Mindszenty Alapítvánnyal. S bár 2007-ben sem találtak semmiféle tartalmi vagy formai hibát a római illetékesek „az erények hősiességének” bizonyításában – s már két csodát is számon tartanak –, még sincs előrehaladás. A bíboros ügye lett így a „legvitatottabb”, mivel „annyi téves ítélet burjánzik körülötte, amely alakját megpróbálja eltorzítani. (...) Az egyház ellenségei szították a tüzet” – fogalmaz Szőke atya. Ezek anélkül szólaltak meg, hogy Mindszentyt ismerték volna. „Sajnos volt egy nyolc éves időszak, amikor egy Rómában élő pap – visszaélve a kapott bizalommal – akadályozni, nehezíteni próbálta a boldoggá avatás folyamatát.” A magyarul beszélő szerzetes kapta az eredeti dokumentumok vizsgálatát. De még nyolc év után sem tudta meg a páter ennek eredményét, s másoknak sem jutott a tudomásukra semmiféle „terhelő anyag” Mindszentyről. Sőt, a Szőke páter által ismert 72 tanúvallomása a „hősiesség erénygyakorlásáról” beszélt. Az elmúlt immár teljes 12 év alatt nem történt olyan színvallás bárki aggályairól, amit megfelelő helyen és módon terjesztettek volna elő.

Tény azonban, hogy a hosszú eredménytelenség már Rómában is feltűnt a legfelső szinten. „Egy magyar pap, aki az ügyben fontos megbízást kapott, de eredménytelenül dolgozott, ezért a közelmúltban megvált a hivatalától.” Ekkor – pápai döntéssel – egy olasz származású ferences szerzetes kapott feladatot mint az ügy kivizsgáló bíróját.

Páter Szőke János nevezett füzeteiben 2008 őszén újra, bővebben előjön a „hűtlenség” szomorú témája. A Szentszék a Mindszenty-ügyben – miként más „rendkívüli” ügyekben is – kinevezett egy „megbízott” relátort (ügyszakértőt), akinek a jártassága a megkívánt vonatkozásokban széleskörű. Az ő feladata az lett volna, hogy a római posztulátorral karöltve összeállítsa a positio-t. Viszont a tevékenységéről az alapítvány nyolc év után nem kapott semmiféle ismertetést sem. Amikor viszont ezért értesítették őt megbízása visszavonásáról, „primitív módon, kapkodva” egy írást publikált, de lényegtelen dolgokról, nem pedig a bíboros erényes életéről – ismételte újra Szőke atya.

A kezdetektől számított nyolc év ilyenformán „elherdálva” telt el, s az alapítványtól kapott anyagi juttatások terén is volt kifogásolható, amennyiben munkadíját a bíboros elleni (!) kiadásokra is felhasználta a nem éppen szimpatizáló körökkel (!) együtt. Most tehát egy új relátort neveztek ki egy jeles olasz történész személyében, reménykedve a positio mielőbbi befejezésében. Erről a helyzetről – ugyancsak a páter – szomorúan állapíthatta meg: „*egyházunkban ma is történnek árulások...!*”

A 2008. év végén bizakodás olvasható Szőke páter füzeteiben az új kapucinus szerzetes relátori tevékenységéről, aki az utódja lett „a hűtlenség, csalás és hazugság terhe alatt távozó” eddigi magyar relátornak. Ő ezután pár hónap alatt összeállította az olasz római posztulátorral karöltve a teljes peranyagot 7000 oldalra. Ennek jelentős része ugyan már 1996 óta Rómában volt – ahová sok értékes dokumentum érkezett például az USA-beli titkos levéltárból is –, de ezeket 1996-1997 között elfektették. Így most már az anyag nyomdakész, és 2009 végére el is készülhetne a teljes peranyag. A teológusokból és bíborosokból álló szakértői általi átvizsgálással az már a Szentatya elé is kerülhetne, akinek a végső döntése – a csoda elismerésének megtörténte után – meghozhatná a várva-várt eredményt.

2011 elején újra felcsillant a szerencsés végkifejlet közelségének reménye, hogy – „a sok felesleges vita elcsendesültével” – a peranyag összeállítása már az utolsó fázisnál tart. A terjedelme a 4000 oldalra is meghaladja, s a legvégén talán 6000 oldalra is kitesz. Ennek egyik fejezete – tanúvallomások, kiadott munkái, személyes okmányok – őszre már végleges formát is nyert. Ugy tervezték, hogy a római megbízható munkatárs még abban az esztendőben Budapestre hozza a teljes anyagot, hogy végül még egyszer közösen átnézzék a „hősiesség erénygyakorlat” bizonyítékait, a szakértők véleményeit, a budapesti követség és a titkos washingtoni levéltár csatolt iratait, Casaroli bíborosnak Mindszentyről írt feljegyzéseit. Ezzel a positio hatalmas anyagának kinyomtatása a 2011. év vége előtt volt várható.

Még azév végén is nyilvánosságot kapott a Rómában működő „áltörténész” magyar pap „negatív” hatása, aki a „feldolgozásra átadott dokumentumokat mandátuma lejártával sem szolgáltatta vissza, hanem illegális formában használta fel azokat.”

A boldoggá-szentté avatások – Szőke páter életében utolsó – 67. sz. füzeté 2011. decemberében egy legújabb fontos pápai döntésről tudósít, amely szerint a 80. életévüket betöltő posztulároknak azonnali hatállyal le kell mondaniuk (A 85 éves Szőke János vice-posztulátorként még tovább működhet.)

Az Úristen azonban másként döntött... Az évek óta háromféle súlyos betegséggel is megpróbált atya saját daganatos betegségének teljes javulásáról (?) még tájékoztathatta többszázéves olvasó- és hívőseregét, s reménykedett az egy ideig akár évente visszatérő vizsgálatait után végleges gyógyulásában három év múlva. Így hát döbbenetesnek tűnt az új esztendő Vízkereszt ünnepén mégis bekövetkezett halála. Életében az általa vitt ügyekben – így Romzsa Tódor, Salkaházi Sára, Meszlényi Zoltán, Bogdánffy Szilárd és Scheffler János esetében – elérte oltárra emelésüket. Közel két évtized alatt az egyéni ügyek hosszúra nyúlt sorozatát vállalta el, s vitte; csoportosan pedig még további 100 kárpátaljai görögkatolikus, illetve római katolikus pap (köztük „titkos” püspökök) ügyét is.

A pesti Bazilikában január 21-i gyászmiséjén megérdemelten sokan búcsúztak tőle: a társfőszékesegyház bíboros főpásztora mellett Paskai László bíboros, érsek és püspökök, papok a határon túlról is. Ez a feltűnően nagy részvét szólt az 'Ostpriester Hilfe – Kirche in Not' egyházi segélyszervezet hosszú évtizedeken át volt fáradhatatlan, eredményes személyiségének is, meg a boldoggá avatások mindhalálig kitartó munkálójának, különösen Mindszenty bíboros oltárra emeléseért – igaz, végleges eredmény elérése nélkül –, amelynek érthetetlen akadályozó mozzanatairól 1995-től oly merészen szólt. S hogy ezekben igaza volt, e tényt bizonyíthatja a gyászmisén megmutatkozott legmagasabb magyar egyházi képviselő is.

Mindszenty József hercegprímás ellenében már életében sok mindent felhoztak, amik közül a kommunista diktatúra vádjai szót sem érdemeltek, hiszen mindezek a szovjet megszállás árnyékában rendezett „kirakatperben” meghozott Justizmord „bizonyítékaként” szolgáltak. De még ma is úgy emlegetik lejárta: „maradi”, „úrhatnám”, „dölyfös”, „makacs”, „durva”, „rideg”, „pökhendi” (?). Füzér Julián vissza-kérdezett: királpárti, Habsburg-tisztelő legitimista, zászlósúr s hercegprímás miért is ne lehetne szent? „Konoksága” oka-e a modernkori katasztrófáknak?

A külföldön élő magyarok egykori püspöke, a piarista Irányi László atya is számtalanszor megnyilatkozott a prímás mellett írásban és szóban „új közbenjáróként”, „új magyar szentként”. És az emigráció két piarista szerzetestanára, Meskó Zoltán és Miskolczi Kálmán atya ugyancsak az USA-ban versekkel tisztelgett előtte.

Az ellenkezőkre – talán nem is nyíltan kimondva – a XII. Pius pápát és Prohászka Ottokár püspököt is egykor elmarasztaló, sok évtizedre visszautaló kriti-

kák hatnak még ma is. A szállongó kőszá bírálatokban leginkább az USA követségből írt levelei, emlékiratai szerepelnek. Somorjai Adám bencés szerzetes például könyvet szentel e témának: 'Követségi levelek az Egyesült Államok elnökeihez – 1956–1971' címmel (METEM, 2011.), amelyben felteszi a kérdést: „*Mi indokolta, hogy a bíboros szünet nélkül bombázta az amerikai vezetést beszámolóival, javaslataival, kéréseivel?*” Ugyanő a Magyar Szemle 2011. augusztusi számában arra keresi a választ: miért hagyta el az USA követségét? Közli a bíboros két levelét is (1969, 1971), amik König bíboroson át jutottak el a szintén USA-beli Mons. Sabo János atyához az Emlékiratok kiadása tárgyában. (Az USA illetékesei egyébként 1971-ben engedélyezték e kéziratok Bécsbe küldését.) Ahogy utólag magyarázzák: a bíboros ezzel megszegte (?) menedékhelyzetének előírásait, ami pedig a külföldre távozást váltotta ki.

A másik kritika a bíboros VI. Pál pápa elleni „engedetlenségére” (?) vonatkozik. Az igazság viszont az, hogy méltósággal elfogadta és alávetette magát a döntésnek (ami pedig ellentétes a Szentatya 1971. évi római ígéretével...). Füzér Julián szerint: „...ő szent, mert ilyesmi csak egy szenttel történhet.” Szőke páter pedig nem véletlenül teszi fel azt a kérdést: nem lehet tudni, mi a késedelem oka; de itt joggal kérdezhetjük, vajon miért késik XII. Piusz avatása is?

Török József egyháztörténész professzor a Mindszenty-emléknapon (Lakitelek, 1996.) kimondta: „(...) a Péter-utódnak fájdalmasabb volt meghozni ezt a döntést, mint a szenvedő alanyának elfogadni. (...) VI. Pál ezzel a döntéssel pápaságának egyik legsúlyosabb »lelki keresztyét« vállalta.” Arról a 40 dokumentumról is szólt, amelyek a magyar kommunisták felől mutatják be a Vatikán keleti politikájával kapcsolatban a bíboros távozását, s „(...) szinte minden egyes sorával ez utóbbinak igazát támasztja alá.” A vatikáni levéltár jelenleg még zárolt vonatkozó aktáiból is „(...) minden bizonnyal a vértanú prímás igaza derülne ki.”

Szőke páter halála után is reménykedünk: talán XVI. Benedek engedélyezi majd a bíboros boldoggá avatását (akár Rómában?). Sokan gondoljuk: ha van adóssága az egyháznak és a pápáknak, ezt azzal róhatják le, hogy ennyi „kétkedés” után oltárra emelik, aki méltán mondhatta: „*Nem azt keresem, ami nekem hasznos, hanem ami másoknak van javára, hogy üdvözüljenek. (...) Amit lelketekre akarok kötni: ezért éltem, ezért élek, és imádkozom itt és az Örökkévalóságban...*”

Hivatkozások:

[1] *Mindszenty*: Emlékiratok (Vörösváry, Toronto, 1974.)

[2] *Mindszenty*: Öt év száműzetés (szentbeszéd; don Bosco, 2010.)

[3] *Mészáros István*: Állok Istenért, egyházért, hazáért (Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia, Budapest 2000)

[4] Mindszenty-emléknap (Lakitelek, 1996. okt. 2.)

[5] Új Ember és Magyar Nemzet vonatkozó cikkei

Kézfogás 2011

November második szombatján – immáron 17. éve – a Kézfogás rendezvény vendégei töltik meg a Tihanyi templomot, illetve az apátságot. Egyházi iskolás – zömmel piarista, ferences és bencés – öregdiákok és pedagógusok, akiket megszólítottunk a rendezvény elindításakor.

A rendszerváltást követő évek elején járunk; úgy gondoltuk, hogy a kialakuló egyházi iskolák segítése feladatunkat képezi. Felépítettünk egy zenével/énekel átszótt rendezvényt, kiemelkedő személyiségek meghívásával, lelki-szellemi táplálékot kínálva a résztvevőknek. A kezdetben Veszprém-környéki rendezvény ma már a piarista, ferences és bencés diákszövetségek támogatásával valósul meg.

Az idei évben a „család” volt az a téma, amelyhez kapcsolódóan szerveztük a találkozót.

Díszvendégünk Soltész Miklós államtitkár, piarista öregdiák volt, egyházi vendégünk a ciszterci szerzetesrend apátja, Dékány Sixtus atya. Hallhattunk egy családi zenekart (Olgay hangok), megismerhettük támogatottunk, a NOE Angyali csomagküldő szolgálatának működését. Találkozónk már jó ideje csak Halmos Eszter énekével (Weidemann-Tóth Krisztina fuvola-, L. Kovács Ildikó orgonakíséretével) kezdődhet. Új színfoltja volt a találkozóknak, hogy a délutáni „tetőtéri” programot az új Porta Pacisban tart-

hattuk: itt egy kiválóan moderált beszélgetést hallhattunk egy 16 gyermekes nagycsalád és a ciszterci szerzetesi család családfőivel.

Rendezvényünket – ferences diáktársi javaslatra – szeretnénk megújítani. Dolgozunk – látva a súlyos viták kereszttüzeiben álló családjogi törvénykezést is – a „Család” fogalmát, alapértékei meghatározását leíró, mindhárom diákszervezet által „kodifikált” nyilatkozat elkészítésén.

Bischof Péter (Ph 75)

A rendezvény korábbi díszvendégei:

1995 Mádl Ferenc, Szendi József
1996 Andrásfalvy Bertalan, Keszthelyi Ferenc
1997 Makovecz Imre, Márffy Gyula
1998 Kálmán Attila, Korzenszky Richárd
1999 Nemeskürty István, Kerekes Károly
2000 Szokolay Sándor, Borián Tibor
2001 Erdélyi Zsuzsanna, Bánhegyi Miksa
2002 Jókai Anna, Barsi Balázs
2003 Kányádi Sándor, Horváth Ödön
2004 Szentmihályi Szabó Péter, P. Reisz Pál
2005 Czakó Gábor, Pintér Ambrus
2006 Czigány György, Görbe László
2007 Kopp Mária, Spányi Antal
2008 Freund Tamás, Illésy Mátyás
2009 Tardy János, Udvardy György
2010 Gulyás Balázs, Horváth István Sándor

A Guadalupei Mária-kép

Mexikóváros külvárosában lévő, Mária-képet rejtő bazilika az amerikai kontinens legnagyobb zarándokhelye.

1521-ben foglalta el Cortez Mexikót. 1531 december 9-én Juan Diego keresztény hitre tért indián Mexikóváros környéki falujából a városba igyekezett misére, és útközben a Tepeyac domb aljában haladt, amikor egy hang a dombtetőről nevéen szólította. Felment, és egy ragyogó szépségű és fenségű hölgyel találta szemben magát. A hölgy azt mondta, hogy ő Szűz Mária, és kéri, járuljon a püspök elé, és adja át üzenetét, hogy itt építsenek templomot. A püspök azt válaszolta, hogy másnap is jöjjön el. Hazafelé a Tepeyac dombon megint beszélt Máriával, aki kérte, hogy másnap újra mondja el üzenetét a püspöknek. Ez meg is történt, és a püspök kérésére leírta a hölgy külsejét. Zumarraga püspök azt felelte, hogy hozzon egy jelet a hölgytől – mindegy, hogy milyet.

Mária erre azt válaszolta, hogy következő reggel ugyanitt – annak ellenére, hogy december van – sok virágot fog találni. Szedje ezeket össze, tilmájába (pálmastokból készült kötényébe) takarva vigye el a

püspöknek, ez lesz a kért jel. Ez meg is történt, és a püspök megdöbbsent. Ugyanabban a pillanatban, amikor kiöntötte a virágokat tilmájából, megjelent rajta Mária képe úgy, ahogy az indián látta a Tepeyac dombon. A püspök térdre esett, Juan Diegótól bocsánatot kért a bizalmatlanságért, majd először egy kis kápolnát építtetett a dombra.

A jelenés híre hamar elterjedt, és sietette az indiánok megtérését. Érdekes a Guadalupe név eredete: ezt maga Mária mondta, hogy ő a guadalupei Szent Szűz. Spanyolországban, Estremadura tartományban van egy ilyen nevű kegyhely, de az azték nyelvben ezt egyáltalán nem lehet leírni, vagy kimondani.

Lehet, hogy Mária mást mondott, és az indián a szót félreértette. A kifejezés, hogy: „Aki eltapossa a kígyót”, az azték nyelven hasonló hangzású.

A tilmák általában 20 év alatt teljesen porrá válnak, ez a tilma a képpel több mint 480 éve megvan, és ép. A kép csodálatosan szép, Mária ábrázata szívbetegesen gyengéd. Más képeken közlőre általában élebb látjuk, mint távolról. Itt ez másképpen van. A ruhán lévő csillagokat pl. közlőre egyáltalán nem

látjuk, távolról viszont sugárzó csillagoknak látszanak. A színek is mások közlelől és távolból.

Juan Diego nagy missziós munkát végzett az aztékok között, és szentség hírében halt meg 1548-ban. 1660-ban boldoggá, 2000-ben pedig szentté avatta a pápa. A képet a Tepeyac dombon épített kis kápolnában őrizték, ahol Zumarraga püspök 1544-es látogatása alkalmából forrás is fakadt a kápolna közelében. A forrás vize több csodás gyógyulást okozott. A kápolna hamarosan sok, egyre több zarándokot vonzott.

1663 és 66 között festőkből álló bizottság vizsgálta a képet, és megállapította, hogy nem emberkéz festette – természetfeletti remekmű. A tilma vizsgálatára a királyi egyetem három professzorát is magában foglaló bizottság megállapításai: „A kegykép – formájában és színeiben megmutatózó tartós és sok éven át megmaradt – frissességének nem lehet természetes oka”

1709-ben a dombon bazilikát építettek, és ebben helyezték el a képet. 1754-ben XIV. Benedek pápa Mexikó pátrónájának nyilvánította a Guadelupei Szent Szüzet.

1754-ben XIV. Benedek pápa a Guadelupei székesegyházat a Lateráni Bazilika rangjára emelte. Ezzel csak a római Szent Péter Bazilika előzi meg az egész keresztény világban. 1910-ben Szent X. Pius pápa a Guadelupei Szent Szüzet Latin-Amerika pátrónájává nyilvánította. Évente manapság 20 millió zarándok járul a kegykép elé.

Az 1980-as években, hasonlóan a mexikóvárosi katedrálshoz, a hajdani tó helyén épült számos nagyobb épület közt a Guadelupei Székesegyház is süllyedni kezdett, ezért bezárták, és a tér nyugati oldalára egy modern, betonból épült új katedrálst építettek, amely 1976-ban készült el. Ebbe átvitték a tilmát a kegyképpel, amely a főoltár mögött és fölött van a falon. Előtte két irányban járdák mozognak, hogy a zarándokok ne tömörüljenek sokáig a kegykép előtt, mások számára is biztosítva az odajutást. A bazilika mintegy tízezer embernek ad ülőhelyet. 1979-ben II. János Pál pápa is meglátogatta a bazilikát.

A tilma általában 20 év alatt elporlad, a kép tilmája viszont már 480 év óta sértetlen. Mindeddig senkinek nem sikerült a csodás képről akár ecsettel, akár kamerával pontos reprodukciót készíteni: a legmodernebb fototechnikai eszközökkel sem sikerült a kép pontos mását elkészíteni. A legjobb példányok is szinte torzképnek bizonyulnak az erőtől duzzadó eredetinek példátlan szépségével összehasonlítva. Hasonlóképpen csodás dolog, hogy 480 éven át a gyertyák füstje és a képek érintése ellenére a színek eredeti szépségükben tündökölnek.

A szentkép természetfeletti eredetére utaló további tényező, hogy megmagyarázhatatlan módon mindig épségben maradt a viszontagságok és a templomban kitört tüzek során. 1791-ben egy munkás véletlenül ráöntött a képre egy palack salétromsavat, de a kép

A Nagyhét hírei

A Magyar Piarista Diákszövetség nagybőjti lelki gyakorlatát Borián Tibor ny. piarista igazgató tartja a Piarista kápolnában (Budapest, Pesti Barnabás u. 1.) 2012. március 29-30-31-én (csütörtökön, pénteken és szombaton) du. 6 órakor szentmise keretében, *Isten-krízis és új evangelizáció* címmel. Szeretettel hívják és várják a Diákszövetség tagjait és a budapesti Piarista Gimnázium tanulóinak szüleit, hozzátartozóit.

A budapesti Piarista kápolna nagyheti szertartásainak rendje:

- április 1-jén (vasárnap) du. 6 órakor virágvasárnap körmenet, szentmise;
- április 5-én (nagycsütörtök) du. 6 órakor esti szentmise az utolsó vacsora emlékére;
- április 6-án (nagy-péntek) du. 6 órakor Urunk szenvedésének ünneplése;
- április 7-én (nagyszombat) este 9 órakor húsvéti vigília ünneplése;
- április 8-án (vasárnap) 11 órakor ünnepélyes húsvéti szentmise.

Áldd meg, Uram, Magyarországot!

*Áldd meg, Uram, a Te magyar népedet!
Oldozd fel, és szabadítsd meg ellened, mások és önma-
ga ellen elkövetett bűneitől az erkölcs terén, szociális és*

gazdasági téren, a természet, az élet, az egész emberiség ellen elkövetett bűneitől.

Saját múltja, jelene és jövője ellen elkövetett számtalan bűnétől.

Szabadíts meg minket, Uram, a gyűlölködéstől, a kitartás hiányától!

*Segíts minket, Uram, hogy
a jó győzzön és ne a gonosz;
az igazság, ne a hamisság;
az erő és ne az erőszak;
a szeretet, ne pedig a gyűlölet;
a józanság és ne az indulatok;
a megfontolás, ne a kapkodás;
az okosság, ne az ostobaság;
a szorgalom, ne az irigység; a tehetség győzzön és ne a
könyöklés!*

Szabadíts meg minket, Uram, a gonosztól és minden rossztól, oltalmazz és védelmezz minket a súlyos csapásoktól! Szenvedő testvéreinket különösen segíts meg!

*Adj nekünk bort, búzát, békességet!
Változtasd át a bort a Te szent véredé, a búzakenyert a Te szent testedé, a békét a Te békédé, örök örö-
münké!
Amen.*

Együttal a húsvéti feltámadás örömét, reményét kívánja szeretettel a Diákszövetség tagjainak

a Piarista Diák szerkesztősége

sértetlen maradt. 1921-ben a nagy egyházüldözés korában a kormány igen nagy robbanóerejű időzített bombát rejtett el egy váza virágai közé, amelyet közvetlenül a kép alá helyeztek. A bomba a nagymise alatt robbanva, óriási pusztítást okozott, a szentély falából nagy darabokat szakított le, a feldúlt oltáron álló nehéz vasfeszület teljesen összegörbült, s a bazilika üveglablakai porrá törtek, de a kegykép teljesen sértetlen maradt, még a képet fedő üvegtábla sem repedt meg.

A modern időkben folytatott vizsgálatok megállapították, hogy sem a képen, sem a kép anyagában nincs semmiféle festék. A kegykép arcának 1921-ben készült fényképét 30 évvel később Carlos Salinas erős nagyítóval vizsgálta, és megdöbbenve vette észre, hogy a jobb szemben egy szakállas férfi arca és mellképe jelent meg, akiben a korabeli rajzok alapján Juan Diegóra ismertek. Mintha csak a tilma felvételéhez előkészített színes film lett volna, amely a Szent Szület – aki emberi szem számára nem is volt látható – éppen abban a pillanatban fényképezte volna le, amikor szemei Juan Diego alakját tükrözték vissza.

1963-ban Ch. Wahlig szemorvos és optikus felesége a csodás kép 25-szörös nagyított fényképét vizsgálták, és két további személy képét fedezték fel a jobb szemben. Megállapították, hogy e két személy Zumarraga püspök és a tolmács, akik szintén jelen voltak a virágok kiterítésénél. Az azonosítást egy régen kallódó, 1533-ban készült festmény tette lehetővé, amelyet 1960-ban találtak meg az 1622-ben épült régi templom restaurálása közben az oltár mögött.

A kegykép keletkezése tudományos módon nem magyarázható. 1979-ben Callahan professzor vezetésével egy bizottság infravörös fényvel fényképezte, amely el-

járás a régi festmények és dokumentumok vizsgálatának legújabb és legátfogóbb módszere. A vizsgálat után Callahan professzor így nyilatkozott: „A kegykép vizsgálata volt életem legmegdöbbentőbb élménye. Amikor közvetlen közelségben volt előttem, ugyanaz a sajtószerű érzés fogott el, mint azokat, akik beszámoltak a torinói halotti leplel végzett vizsgálataikról. Az ember az élő anyagot is képes atomjaira bontani, de mi jön azután? Maga Einstein mondta: az Isten!”

Én 1997-ben álltam a kegykép előtt hamvazószerda volt. A körtemplomban 12 pap hamvazta a híveket, mindegyik előtt legalább kétszázan álltak sorba. A hívek, akiknek többsége indián volt, nagy részük térdre csúszva jött át a körtemplom előtti óriási téren. Amikor három hét múlva újra ott jártam egy közönséges nagybőjti napon, szintén nagyon sokan voltak a templomban.

2011. december elején a Vatikáni Rádió a NASA legújabb vizsgálatának eredményét ismertette. A NASA szerint nincs tudományos magyarázat arra, hogy a kegykép felületi hőmérséklete miért egyezik meg állandóan egy élő ember testjével, és arra sem, hogy a képen Mária szíve alatt miért hallható sztetoszkóppal egy magzat szívverése. A NASA szakemberei szemorvosi műszerekkel is megvizsgálták a képet, és megállapították, hogy fény hatására a képen a Szűzanya szemideghártyája összehúzódik, mint egy élő emberé.

Azt is megállapították, hogy a Mária köpenyén lévő csillagok állása pontosan megfelel a valóságnak. Megállapították azt is, hogy a tilmán látható színek a ma rendelkezésre álló semmilyen eszközzel sem állíthatók elő.

Dr. Sibalszky Zoltán

Az elnök a pápa és a miniszterelnök

HOGYAN NYERTE MEG A NYUGAT A HIDEGHÁBORÚT?

John Sullivan fenti című, 2006-ban megjelent könyve igen érdekes információkat tartalmaz arról, hogyan nyerte meg Reagan elnök a hidegháborút II. János Pál pápa és Margaret Thatcher angol miniszterelnök háttérből történő támogatásával.

Amikor Reagan 1981 januárjában átvette az elnökséget Cartertől, azt lehet mondani, hogy az USA mind politikailag, mind gazdaságilag igen rossz helyzetben volt. Tekintélye az iráni túsz-dráma következtében nagyon nagy csorbát szenvedett, a Brezsnyev által bevezetett propaganda a nyugati un. „Béke-mozgalmak” támogatására – melynek eredményeként a civil béke-mozgalmak követelése, megnyerve a félretájékoztott tömegek tetszését – szinte megkötötte a nyugati hatalmak kezét, és az amerikai gazdaságot is súlyos terhek bénították meg: kétszámjegyű infláció, a munkanélküliség növekedése, pangás.

Reagan adócsökkentést vezetett be, és ezzel, s más intézkedésekkel elérte, hogy két év alatt a USA gazda-

sága újból virágozni kezdett. Így azután az elnöknek módja volt arra, hogy meghirdesse a „gonosz birodalmá”-nak legyőzését. Az amerikai nép többsége, mely sem imperialista, sem gazdasági, sem más célokért nem lelkesedik, és nem mozgósítható, csak erkölcsi célok érdekében, (mert még mindig mély az a meggyőződés, hogy hivatása e téren utat mutatni a világnak), rögtön melléje állt.

Reagan emlékezett arra, hogy még kaliforniai kormányzó korában Teller Ede ismertette vele az un. csillagháborús elképzelését: tekintve, hogy az atompatthelyzet jelenleg ugyan megakadályozza azt, hogy a támadó fél atomrakétákat indítson, mert ezt követnének a másik fél atomrakétái; de ha mégis elindítják őket, becsapódásukat nem lehet megakadályozni, tehát meg kell gátolni ezek elindítását. Ezt úgy lehet elérni, hogy a világűr közeli részét teleszórják kis műholdakkal, melyek felrobbantják az atomrakétákat rögtön elindításuk után, tehát még a támadó ország felett.

Ha ez az SDI nevet viselő terv, amit népszerű néven „csillagháborúnak” neveztek, megvalósul, akár meg is lehet semmisíteni az atomrakétákat, hiszen már fabatkát sem érnek.

Reagan elnöksége elején, emlékezve erre az elgondolásra, újra beszélt a dolgról Tellerrel, és meghirdette az SDI rendszer megvalósítására irányuló szándékát. Az SDI rendszer persze roppant sokba kerül, és az elnök tudta, hogy az egyre rosszabb gazdasági helyzetben lévő Szovjetunió, ahol már kezdtek a népesség életszínvonal növelési igényei is jelentkezni, nem lenne képes a maga részéről hasonló rendszert kiépíteni, viszont így a szovjet atomrakéták elvesztésük jelentőségüket és elrettentő erejüket.

1982-ben Reagan látogatást tett II. János Pál pápánál. A pápa természetesen atomfegyver-ellenes álláspontot képviselt mindig, és szorgalmazta azoknak, vagy legalább egy részüknek megsemmisítését. Most Reagan meggyőzte a pápát arról, hogy az SDI megvalósítása esetén akár az összes atomrakétát is meg lehet semmisíteni, és ezzel megnyerte a pápát az elképzelés támogatására. A Vatikán véleménye pedig hatott az amerikai püspöki karra, amely eddig, talán éppen a szovjet „békepropaganda” hatására is, ellenezte a csillagháború megvalósítását. (A „békepropaganda” szerint az elnök az atomháborút még a világűrre is ki akarja terjeszteni, tehát ezt minden békepárti embernek elleneznie kell.)

A vatikáni támogatás után az amerikai kongresszus nyilatkozatot adott ki, melynek „A béke felhívása” címet adták. Ebben kifejtették, hogy a katolikusok a saját lelkiismeretük szerint lehetnek pacifisták, vagy nem, de egyetlen nemzet sem helyezkedhet pacifista álláspontra, mert a kormányok kötelessége védelmet biztosítani állampolgáraiknak. Az elrettentés politikájára pedig nem csupán egyetlen okot ismer el – a nukleáris fegyverek használatának megakadályozását –, hanem többet is, pl. az agresszió visszaszorítását. Az elrettentést tehát – ha szigorú feltételek közt is – elfogadhatónak nyilvánította. A pápa közben a lengyel püspöki karon keresztül támogatta a lengyelek küzdelmét a nagyobb szabadságért és a Szolidaritás Szakszervezet újbóli engedélyezéséért, ami aztán fokozott engedékenységekre kényszerítette a kommunista rendszert.

Reagan felvette a személyes kapcsolatot Margaret Thatcher angol miniszterelnökkel is, akit szintén megnyert az SDI bevezetésének támogatására. Barátságuk akkor vált szorosabbá, amikor az ún. Falkland-háborúban az USA Angliát támogatta felszerelések szállításával és támaszpontok használatának engedélyezésével. Reagan többek között azt kérte Thatchertól, hogy az EU tagjaként Anglia akadályozza meg, hogy az EU országai és azok közvéleménye az SDI program megvalósítása ellen forduljon, vagy propagandát fejtsen ki.

Közben a Szovjetunióban Brezsnyev meghalt, majd Andropov és Csernyenko elnökök szintén meghaltak rövid időket töltve a hatalom csúcsán, és elkövetkezett Gorbacsov elnöksége. Ő már „trónörökös”-ként felvette a kapcsolatokat az USA-val és Angliával, és már elnöksége elején találkozott Reagannal Genfben,

ahol sokat ígérő beszélgetést folytattak. Gorbacsov itt le akarta beszélni Reagant az SDI megvalósításáról, bár Reagan felajánlotta, hogy ezt a rakétaellenes pajzsot együttesen valósítsák meg. Gorbacsov ezt határozottan elutasította, mondván: „Az SDI rettenetes fegyverkezési versenyt jelent, amely az űrben folyik. Nekünk arra kell lépéseket tennünk, hogy az Önök pajzsát szét tudjuk törni. Az űrbe telepített fegyverzet mindenképpen katonai jellegű.” Reagan ekkor Gorbacsov szemébe nézett, és azt mondta: „Ezzel nem értek egyet.” – „Akkor zsákutcába jutottunk!” – mondta Gorbacsov. Reagan kitartott furfangos terve mellett: gazdasági versennyel döngölni földre a szovjeteket.

1986 októberében Izlandon, Reykjavikban folytatták a tárgyalásokat. Itt hamar megegyeztek a rakéták 50%-os csökkentéséről, de Gorbacsov be akarta venni a szerződésbe, hogy az SDI rakétavédelem világűrben elhelyezendő elemeinek tesztelése csak laboratóriumi körülmények között megengedett. Ez azzal járt volna, hogy az SDI-t egyáltalán nem lehet valós körülmények között kipróbálni. Gorbacsov ehhez kötötte a rakétacsökkentési szerződés aláírását. Reagan embereinek többsége azt javasolta az elnöknek, hogy írja alá, de Reagan erre nem volt hajlandó. Így a találkozó eredménytelenül zárult.

Gorbacsov azt remélte, hogy a nyugati közvélemény rákényszeríti Reagant, hogy a rakétacsökkentés érdekében mondjon le az SDI-ről. De nem ez történt: éppen Gorbacsov makacssága ébresztette rá a közvéleményt, hogy helyes az SDI-hez való ragaszkodás.

Közben a Szovjetunió gazdasági helyzete tovább romlott, és szó sem lehetett arról, hogy újabb terheket róva a lakosságra, esetleg ők is belekezdjenek a csillagháború megvalósításába.

Thatcher a maga részéről 1984-es magyarországi látogatásával elkezdte a vasfüggöny mögötti csatlós országok fellazítását, és kereskedelmi kapcsolatok létesítésével ezt sikeresen folytatta. Az angol gazdaságot Reagan taktikájához hasonlóan sikeresen felélénkítette. Reagan 1986 október végén aláírta a második jelentős adótörvényt, amely mérsékelte az adósvokat, és megszüntette a maximális adót. Ez további gazdasági fellendüléshez vezetett. 1987-re a szovjet már nem tudta tovább állni a gazdasági és stratégiai versenyt, és Gorbacsov 1987. július 22-én bejelentette, hogy beleegyeznek az 50–50%-os rakétacsökkentési megoldásba; az SDI-ről már nem volt szó.

Amikor decemberben Gorbacsov Washingtonba látogatott, és Reagan szóba hozta az SDI-t, Gorbacsov azt mondta: „Elnök Úr, tegye, amit jónak lát! És, ha úgy gondolja, hogy van egy telepíthető rendszere, ám telepítse!” Ezzel a Szovjetunió kapitulált a hidegháborúban. A továbbiakban már a Szovjetunió hagyta menni a dolgokat a csatlós államokban, és három év múlva maga a Szovjetunió is megszűnt. Így már nem volt szükség a „csillagháború”-ra, és annak megvalósítása elmaradt. Pedig jó volna, ha megvalósulna, mert akkor nem kellene attól félni, hogy terroristák, vagy terrorista államok atomfegyverre tesznek szert, és fenyegetik a világot.

Dr. Sibalszky Zoltán

Miskolczi Kálmán

(1921–2012)

Mély fájdalommal, de a feltámadásba vetett hit-tel tudatjuk, hogy Miskolczi Kálmán piarista atya hazatért az Atyai Házbá

„Jól van, te hűséges, derék szolga – menj be urad öröme-be!” (Mt 25, 23)

A Piarista Rend tagjai – a hozzátartozók nevében is – fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatják, hogy szeretett testvérük, dr. Miskolczi Kálmán vasmisés piarista atya 2012. január 30-án, életének 91., szerzetességének 73., papságának 67. évében a szegedi piarista rendházban elhunyt. Kedves halot-tunkat 2012. február 7-én, kedden 13 órakor a szegedi Belvárosi temető piarista parcellájában helyez-zük örök nyugalomra, majd 14:30-kor a szegedi piarista templomban (Bálint S. u. 14.) gyászmisét mondunk lelki üdvösségéért.

Kálmán atya Sárospatakon született 1921. július 10-én. Sátoraljaújhelyi piarista diákévei után 1939. augusztus 27-én belépett a rendbe. Tanulmányi évei végén táborilelkész-hadapródként élte meg a háború befejezését a budai Szent János Kórházban.

Budapesten szentelték pappá 1945. július 1-jén. Teológiai doktorátust szerzett a M. Kir. Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1946-tól 1949-ig Sátoraljaúj-helyen tanított hittant. A Mindszenty bíboros mellet-ti kiállása miatt elöljárói az ország másik végébe „menekítették” a vélhető letartóztatás elől: előbb a Dél-

Dunántúlon lekipásztorkodott (Petrikeresztúr, Rigyác), majd néhány nógrádi év után Péliföldszent-keresztben, később Leányváron volt plébános. Az amerikai magyar piaristák rábeszélésének engedve 1965-ben elhagyta az országot, és az egyesült államokbeli rendtartomány tagja lett. 45 évesen is vállalta „pálya-kezdőként” az iskolai munkát (öt évet Devonban, öt évet Fort Lauderdale-ben tanított), majd a tantermek világából kilépve teljesen a lekipásztorkodásnak szentelte magát. Négy év kórházlelkészi munka után – az Egyesült Államokba látogató Mindszenty bíbo-ros kérését teljesítve – különböző egyesült államokbe-li magyar egyházközségek papjaként működött: Barbertonban, Trentonban, Derbyben, majd nyug-díjba vonulásáig a buffalói Lackawannában. 2010-ben hazatért a Magyar Piarista Rendtartomány-ba, és a szegedi közösségben talált otthonra – fiatal rendtársak között, lélekben fiatalon. Nyugodt derűjé-vel, humorérzékével, a költészet iránti olthatatlan szeretetével sajátos színt hozott a rendház, a templom és az iskola életébe.

Az öregség megpróbáltatásait, testi-szellemi elgyen-gülését türelmes lélekkel viselte. Otthonában érte a halál, rendtársai körében, számos rokona, ismerőse, barátja imájától kísérvé. Hisszük, hogy beteljesül, amit maga kért 1997-ben írt „Könyörgés” című ver-sében: „Élt, tanított, szolgálta Istent / szelleme él fent, em-léke itt lent”.

Kálmán bácsi a legidősebb magyar piarista volt. Köszönjük az imákat – az Úristen megadta neki a jó halál kegyelmét.

Az Örök Világosság fényeskedjék neki!

Szegedi Rendház/Piarista Rend Magyar Tartománya

Megemlékezés Dr.Rábai Kálmán öregdiák elhunytáról

A Nagykanizsai Piarista Gimnáziumhoz és a kalazanci szellemiséghez való kötődés, a kegyelet és a tisztelet arra kötelez, hogy emlékeztessünk a január-ban elhunyt Dr. Rábai Kálmán (1928–2012) ideg-gyógyász és pszichiáter főorvosra.

Szellemi mécsesünk hatósugara – mivel emberi lép-tékű, túl kicsi ahhoz, hogy a 84 éves életutat kellően bevilágítsa. Ezért is nehéz megtalálni a megfelelő sza-vakat, amelyekkel röviden visszaidézhetők lennének az elmúlt évtizedek jelentősebb emléktöredékei.

Kálmán életútja és sorsa szorosan összefonódott a magyar történelem mindnyájunkat érintő változásai-val. Gyermekek és ifjúkori éveit a II. világháború, a fel-nőtt korát és évtizedeit pedig az országra ereszkedett köd eléggé beárnyékolta és megnehezítette.

Becsületére legyen mondva, hogy a piarista gimná-zium (1938 – 1946) kalazanci szellemiségét az orvosi egyetemen, az 5 évtizedet meghaladó orvosi pályájá-nak ellátása folyamán és a közel 6 évtizedes boldog házasságban töltött évei alatt megőrizte, szükség sze-rint irányítúként is alkalmazta.

A budapesti MÁV Kórház – egykori munkahelye –

az orvosi hivatásának lelkiismeretes és emberséges tel-jesítése folyamán szinte missziós területnek számított. A gyenge, beteg és elesett embereket, az idős és beteg egykori piarista tanárait – Fazekas Józsefet (1911 – 2001), Hardi Istvánt (1910 – 1986), Medvigy Mihályt (1914 – 2001) és másokat is – küldetésének megfelelő-en együtt érző szeretettel kezelte és gyógyította.

Dr. Rábai Kálmán orvos, Fazekas József piaristával Kecskeméten

Életre szóló kapcsolatot és barátságot ápolt – az említettekén kívül – szeretett osztályfőnökével, Szikrai Ferenc (1910–1966) – és Szőnyi László (1914–1998) piarista tanárokkal és másokkal is.

A kecskeméti piaristák megbízásából Veszprémi Tibor házfőnök Kalazanci Szent József emlékéremmel tisztelte meg Kálmánt gyógyító gondoskodásáért.

A fáradhatatlan főorvos hivatásának lelkiismeretes teljesítését követően – az utóbbi egy-két évben – a szenvedések tengerében élt. Aggódva figyeltük egészségi állapotának alakulását, az erős lélek és a gyengülő test küzdelmét. A gyógyulásába vetett hi-

tünk azonban – szerető feleségének és családjának gondos ápolása mellett is – egyre gyengült, és az utolsó reménysugár január 3-án kialudt.

Nagyon fogsz hiányozni mindnyájunknak, de különösen szerető családnak: feleségednek, 3 gyermekednek és családjának, 10 unokádnak, valamint testvérednek.

A viszontlátás hitével és az örök élet reményével búcsúzunk el Tőled.

*Dr. Dénes Ferenc,
iskolátársad és barátod*

Pajzs András (1922–2012) tatai piarista öregdiák temetésén elhangzott beszéd

(Farkasrét, 2012. február 20-án)

Együttérző szívvel állunk itt András testvérünk földi maradványai előtt, aki e világ viszontagságait égi öröme cserélte, és hazatért Teremtője szerető ölelésebe.

Búcsúzik tőle 3 gyermeke, 6 unokája, 2 dédunokája; rokonai, egykori munkatársainak tagjai, ismerősei kísérik utolsó útjára. Szomorúan vesz búcsút a Magyar Piarista Diákszövetség, amelynek tatai öregdiákként hűséges tagja volt. Fölidézzük a XVI. századi angol költő, John Donn gondolatait, megfogalmazását: „Senki sem külön sziget, minden ember egy rész a kontinensből, a szárazföld egy darabja. Ha a tenger elmos egy darabot a szárazföldből, az egész szárazföld lesz kevesebb. Minden ember halálával én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel. Ezért hát sohase kérdezd, hogy kiért szól a harang, mert ÉRTED is szól.”

András testvérünk 9 évtizedre terjedő életét nemcsak Isten végtelen irgalma értékeli, ítéli meg, hanem nekünk is, itt maradónak is hálás szívvel kell felidézniük.

Szeretett diáktársunk kiváló családban kapta meg azokat az értékeket, amelyek meghatározták hivatását, emberi arculatát.

Fiatal korában már elsajátította azt a műveltséget a tatai piarista gimnáziumban, amelynek birtokában a Budapesti Műszaki Egyetemen gépészmérnöki diplomát szerezhetett, majd eredményes mezőgazdasági gépeket fejlesztő szakmai munkát végzett. A II. világháború utáni években ránehezedett származása miatt (földbirtokos családból származott) a társadalmi nyomás. Szüleit kitelepítették, ő maga nehéz körülmények között családot alapított (1949-ben nősült meg), és igyekezett becsületes, szorgalmas munkával gondoskodni családjáról. Nem alkudott meg, megőrizte magyarságát, kereszténységét a legnehezebb időkben is. Nyugdíjazása után még évekig dolgozott részállásban. 2003-ban meghalt szeretett felesége, ezután magában önálló életet élt Lónyay utcai otthoná-

ban. Jól ellátta magát, gyermekei, rokonai gyakran felkeresték, lakótársaival jó kapcsolatot tartott. Széleskörű érdeklődése nem lankadt életének 80-as éveiben sem. Szeretettel foglalkozott unokáival, részt vett a Piarista Diákszövetség rendezvényein, látogatta, szervezte a *Történelmi Szalon* előadásait.

Igazi, jólelkű emberként őrizzük alakját emlékeztünkben. Szerette az embereket, sohasem panaszkodott, mindig hálás volt az Istennek a tőle kapott ajándékokért, sőt a szenvedésekért is. Derűs, dinamikus életszemléletet sugárzott mindig maga körül. Élvezetes volt vele beszélgetni, megismerni tanácsait, terveit. Én személyesen is kötődtem Bandi bácsihoz, hiszen apai nagyapám az ő nagyapjának volt uradalmi főkertésze. Szívesen beszélt és mutatott fényképeket a régi Pajzs-uradalomról.

Most bizony fáj a tőle való elválás, de fokozatosan megértjük majd az igazságot:

*„Ha a szenvedés, amelyet hordozunk,
az utat nekünk megmutatja,
és a halál, amellyel meghalunk,
az ÉLETRŐL énekel majd:
akkor Isten már felépíti a házát közöttünk,
akkor Ő már a mi világunkban él.
Igen, akkor már ma meglátjuk az Ő arcát
a szeretetben, amely mindenkit körülvesz.
(ISMERETLEN SZERZŐTŐL)*

Ezért nem veszíthetjük el kedvünket – Szent Pállal szólva –, és nem fogyhat ki szánkából a hálaadó ének, mert aki már nincs közöttünk, az tovább él a valóságban egy másik tartományában, ahová csak a lélek, a kegyelem távlatában van átjárásunk: mi imádkozunk testvérünkért, ő pedig figyelemmel kíséri életünket, örökségét.

Hisszük, hogy a jóságos Isten személyes kapcsolatban állt, és most is áll vele. Hiszen az emberi élet valójában párbeszéd Istennel, aki előtt az ember feltárja örömét, reményét, félelmét és szenvedését, sőt bűneit is..., és Tőle kéri üdvösségét. A halál csak ennek a párbeszédnek módosulása a párbeszéd folytatódik az örökkévalóságban... Így legyen, szívből kívánjuk.

András édesapa, nagyapa, dédapa, kedves diáktárs, nyugodj békében – a menny örömeiben!

Elmondta: Borián Tibor piarista

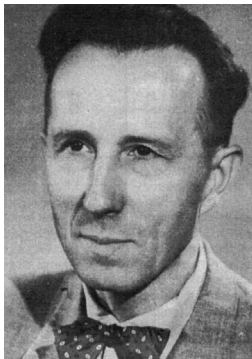
„Át- és átjárta az élet”

ÖTVEN ÉVE HALT MEG MATHIA KÁROLY

Szerény, mélyen vallásos polihisztor volt, korabeli vélemények szerint „aki környezetében élt, jobb lett és boldogabb”.

Mathia Károly 1902. január 13-án született Nagykanizsán, és az ottani piarista gimnáziumban érettségizett. Magyar-történelem-latin szakon végzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen, egyidejűleg a Zeneakadémián zeneszerzői oklevelet szerzett. 1926-ban Londonban angol, 1939-ben Perugiában olasz nyelvi egyetemi képzésben részesült.

Tanári pályáját a II. kerületi Érseki Katolikus Gimnáziumban kezdte, majd 1928-ban katonai szolgálatot teljesített. A kőszegi Hunyadi Mátyás honvéd reáliskola tanára lett. 1938 és 1944 között a Ludovika Akadémia nevelőtanára volt, szakszolgálatos őrnagyi ranggal. Vezette az irodalommal és zenével foglalkozó Zrínyi

Kört, illetve az intézet százötven tagú ének- és zenekarát. 1943-ban Athénban katonai attasé volt, 1944-ben a Ludovikával Németországba, Tirschenreuthba kényszerült. 1945 áprilisában amerikai hadifogságba esett. A franciaországi Romilly sur Seinben és Mailly le Campban nyelvtudása és embersége sokat segített társain. 1946-ban a katonai szolgálat alól felmentették.

Hazatérte után a pesti bencés és piarista iskolákban latint, az 1950-es évektől az ipari tanuló iskolában magyar nyelvet és irodalmat tanított. Fontosnak tartotta a szakmunkás tanulók műveltségére oktatását-nevelését. Népzene gyűjtéssel már az 1920-as évektől foglalkozott. 1949-től Kodály munkatársaként részt vett az MTA Zenetudományi Intézet népzene kutató csoportjában. A Népzene Tára Jeles napok című kötetének összeállítására az ő nevéhez fűződik.

Ezzel párhuzamosan alakult egyházzenei munkássága. XI. Piusz pápa 1939. február 2-án az egyházi ének és zene művelése terén szerzett érdemei elismeréséül Pro Ecclesia et Pontifice díszkeresztet adományozott neki. Latin és magyar nyelven egynemű és vegyes kari egyházi műveket komponált. A Patrona Hungariae leánygimnáziumban és a piarista gimnáziumban a mai napig is éneklék himnuszát.

1961 februárjában a politikai rendőrség házkutatást tartott a lakásán. Háború előtti cserkészetre vonatkozó kiadványokat koboztak el tőle. A házkutatás nagyon megviselte, és elősegítette 1961. július 19-én bekövetkezett korai halálát.

„Széles tudása nem volt felületes, hanem mély és alapos. Nemcsak elméleti ember volt, hanem át- és átjárta az élet. A Széchenyi-féle típusok közé tartozott, akik tudásukat és elképzeléseiket a gyakorlatba is át tudták ültetni kitűnő szervezőkészségükkel” – írja róla megemlékezésében Kalavszky Györgyi.

Volt tanítványai, akik még élnek, idős emberek, de ma is meglátogatják árvalányhajás csokraikkal a Farkasréti temetőbeli sírját.

Barczáné Abay Gerda

A Piartour 2012. évi útitervei

1. 2012. április 20–21. (péntek-szombat): kétnapos út Sopron környéke és Bugenland néhány helyére. (Raiding–Deutschkreutz–Fertőd–Laxenburg–Hinterbrühl.) Utazás Sopronig egyénileg vonattal, onnan autóbusszal. Visszaút Sopronból szintén egyénileg vonattal történik. Részvételi díj: 8000 Ft, amely jelentkezéskor fizetendő.

2. 2012. szeptember 11–15. (kedd-szombat): 5 napos út négy ország érintésével (Horvátország: Vukovár–Valpó–Eszék–Újlak–Kórogy; Szerbia: Bács –Doroszló–Zombor–Csantavér–Törökbecse–Aracs pusztatemplom–Nagykikinda; Románia: Temesvár–Arad–Világos–Belényes–Medvebarlang–Nagyszalonta–Nagyvárad). Részvételi díj: 210 Euro, mely tartalmazza a busz, a félpanziós ellátás és a belépők költségét. Jelentkezéskor 100 Euro előleg fizetendő.

3. 2012 szeptemberében és októberében két egynapos autóbusszos utat tervezünk:

a) Fót (kastély és templom)–Vácrátóti arborétum–Gödöllői kastély

b) Vác (Székesegyház és centrum)–Zebegény (Kós Károly által tervezett templom, Szőnyi emlékmúzeum).

Az utóbbi két útról később közlünk részleteket.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk, jelentkezés a Diákszövetségben!

Az idei esztendőben is rendelkezünk adónk egy részéről. **1%-át** valamelyik egyháznak, másik **1%-át** pedig egy szervezetnek vagy egy alapítványnak ajánlhatjuk fel.

1%

Kedvezményezett:
Magyar Katolikus Egyház,
technikai száma: **0011**
Piarista Alapítvány,
adószáma: **19013598-1-41**
Magyar Piarista
Diákszövetség,
adószáma: **19013581-1-41**

Meghívó érettségi találkozóra

Az 1942-ben érettségizett A és B osztály június 2-án, szombaton tervezi összejövetelét a következő 5 éves jubileumi találkozájára, ezúttal már a 70-ikre.

A program szentmisével kezdődik, amit Etele György Sch. P., a B osztály öregdiákja fog bemutatni a jelenlévők számára délelőtt 10 órakor a budapesti Duna-parti Piarista kápolnában. A mise után összejövünk egy kis beszélgetésre az utóbbi öt év alatt történt eseményekről, s azután elmegyünk ebédelni egy közeli étterembe, ahol tovább folytatjuk majd a beszélgetést a múltról. Szívesen látunk minden 1942-ben érettségizett öregdiákot és családtagjaikat erre a találkozóra! Néhány külföldön élő öregdiák az USA-ból, Ausztráliából, Németországból már értesített bennünket, hogy részt fognak venni a találkozón feleségükkel.

Kérjük, hogy minden érdekelt hívja fel Csepely Pétert (telefon: +36 1 312-4141; +36 30 318-7199) vagy küldjön neki emailt (csepely38@gmail.com).

Weil Miklós (Nick Weil) USA
Csepely Péter

Maturalapok

A Magyar Piarista Diákszövetség, a Piarista Tartományfőnökséggel és a Piarista Iskolákkal közösen, a 2011-2012. tanévben is szeretnénk a nevezetes (50, 60, 65, 70 és 75 éves,) érettségi találkozón résztvevőket, arany-, gyémánt-, vas-, rubin- és platina- Matura-émléklappal köszönteni. Ezért kérjük az érettségi találkozók szervezőit, hogy a következő adatokkal adjanak hírt a találkozóról és emléklap igényükről: az érettségi találkozó helye; az érettségi találkozó időpontja; az érettségizető iskola megnevezése; az érettségi éve; az érettségizők névsora (az érettségi bizonyítványban szereplő névvel), továbbá; a találkozó szervezőjének adatai (név, lakcím, telefon, Internet cím). A Maturalap megrendeléshez Adatlap letölthető a www.diakszov.piar.hu Honlapunkon a Diákszövetség legördülő fülben, a Maturalap megrendelés úton, illetve igényelhető a (1) 486 44 32-es telefonszámon és személyesen a Diákszövetség irodájában.

A Maturalapok előállítási költsége 300 Ft.
Az adatszolgáltatási határidő: 2012. április 15.

Tájékoztató

Kedves Öregdiáktársam!

Az országgyűlés 2011. évi CLXXV. törvénye az egyesülési jogról sok tekintetben érint minden egyesületet, így a Diákszövetséget is. A törvény hatályba lépett ez év január 1-én. Több rendelkezése van, amit figyelembe kell vennünk a működésünkben, sőt szükséges lesz majd az alapszabályunk módosítása is, erre azonban a határidő 2014., így ezeket a javarészt formai változtatásokat majd a 2013-as Közgyűlésünk elé terjesztjük be.

Egy pontban azonban már mostantól változtatnunk kell az eddigi gyakorlatunkon: ez pedig a Közgyűlésünk összehívásának a módja. Eddig – emlékeztek rá – amikor a közgyűlési meghívót küldtük, tudva, hogy csekély valószínűsége van annak, hogy a Közgyűlés határozatképes legyen (ehhez tudnunk nálunk a teljes tagság több mint 50%-ának a jelenléte szükséges), rögtön meghirdetjük a megismételt Közgyűlés időpontját is, ami már a megjelentek számától függetlenül döntenünk tud. Az új, hatályos törvény azonban ezt nem engedi meg. A szabályosan meghirdetett Közgyűlésen kell megállapítanunk, hogy nem jelentek meg elegendően (a Diákszövetség esetében több mint ezernégyszáz fő megjelenése lenne szükséges), és csak azután szabad meghirdetni a megismételt Közgyűlést. Így – alkalmazkodva a törvény előírásához – a meghívóban egyetlen közgyűlési fordulót találtok 2012. április 14-re. Ha valóban nem jelenik meg a tagság – mai adat szerint – 2862 tagjának több mint 50%-a, akkor azután fogjuk meghirdetni a megismételt Közgyűlést. Tájékoztató: a megismételt Közgyűlés tervezett időpontja 2012. május 19.

Öregdiák barátsággal: Strommer Pál, főtítká

Magyar Piarista Diákszövetség Közhasznú szervezet
Adószám: 19013581-1-41 Elnök: Dr. Oberfrank Ferenc +36 20 552-0189
Számmlaszám: OTP Bank: 11708001-20504685
SWIFT kód: (BIC) OTPVHUHB
IBAN szám: HU68 1170 8001 2050 4685 0000 0000

Piarista Alapítvány (Alapító: Magyar Piarista Diákszövetség)
Közhasznú szervezet Adószám: 19013598-1-41
Kuratórium elnök: Görbe László +36 20 478-8888
Számmlaszám: ERSTE Bank: 11991102-02103154
SWIFT kód: (BIC) GIBAHUHB
IBAN szám: HU29 1199 1102 0210 3154 0000 0000

Gazdasági ügyek: Pataki Ervin (+36 30) 397 2037; 1052 Budapest, Piarista köz 1.; Telefon/üzenetrögzítő: (+36 1) 486 44 32;
Internet: <http://www.diakszov.piar.hu>; e-mail cím: diakszov@piar.hu
Hivatalos órák: Budapest, Pesti Barnabás u. 1. I. emelet alatt minden hétfőn 10-17 óra között (Budapesti Piarista Gimnázium)

Tagdíj: aktív keresők évi 3000 Ft, nyugdíjasoknak, tanulóknak és pártoló tagoknak évi 1500 Ft. Külföldiek tagdíja 40 Euro, vagy annak megfelelő más pénznem. **Adományokat** a fenti számlákon köszönettel fogadunk. Befizetés a házi pénztárban a hivatalos órákban, a kiküldött csekkel, vagy banki átutalással a fenti számlákra.

A Piarista Diák következő, 75. száma 2012. szeptember hónapban jelenik meg.

Lapzárta: 2012. augusztus 10.

Piarista Diák • Kiadja a Magyar Piarista Diákszövetség • Nyilvántartási szám: 163/440/1/2008
Szerkesztette a Sajtóbizottság: Borján Tibor, Farkas Zsolt • Jelen lapszámunk a Nemzeti Civil Alap támogatásával készült. • Tördelés: Logod Bt. • Nyomda: Innova-Print Kft. • Felelős vezető: Komornik Ferenc